

**Aanvraagformulier
macrodoelmatigheidstoets
nieuwe opleiding
master Jonge kind IPABO**

‘Inzet op een goede start’

**Hogeschool IPABO
Juli 2025**

Aanvraagformulier macrodoelmatigheidstoets nieuwe opleiding¹

Inhoudsopgave

Basisgegevens instelling	3
Basisgegevens opleiding	3
Algemene informatie opleiding	4
1. Doelstelling, inhoud en onderwijsprogramma masteropleiding Jonge kind	4
2. Doelgroep van de opleiding en nadere vooropleidingseisen	9
3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	10
4. Afstemming	14
5. Analyse verwant (toekomstig) aanbod	15
6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	20
Onderbouwing aanvraag bekostiging	22
7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte	22
8. Noodzaak tot start nieuwe opleiding	29
9. Aansluiting instellingsprofiel	31
Onderbouwing van voorgestelde RIO- en ESCED-indeling	34
10. Voorstel RIO-indeling	34
11. Voorstel ISCED-indeling	34
Inhoud Bijlagendossier, bronnen en verklaringen	35

¹ Deze aanvraag is opgesteld conform het formulier Aanvraag macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023, Versie 3.0 (22 april 2025) en op basis van de Regeling macrodoelmatig opleidingsaanbod hoger onderwijs 2023 Versie 1.8 (18 februari 2025)

Basisgegevens instelling

Naam instelling(en)	Hogeschool IPABO
BRIN-code(s)	21UG
KvK-nummer(s)	41207069
Contactpersoon aanvraag	

Basisgegevens opleiding

Kenmerk aankondiging	A24-001
Naam	Jonge kind
ISAT-code (indien bekend)	45296
Oriëntatie en niveau	Hbo-master
Variant	Deeltijd
Gemeente(n) waar de opleiding wordt gevestigd	Amsterdam
Taal	Nederlands
RIO-(sub)onderdeel	Onderdeel Onderwijs, opleidingscode 45296 Centraal in deze master staat het jonge kind
ISCED-rubriek (optioneel)	Voorstel: - Onderwijsniveau/ISCED niveau: 7 - Studierichting/ISCED-F fields: 0112 - Early childhood education
Beroepsvereisten	Minimaal 3 jaar werkervaring (in de omgeving) van het jonge kind op hbo-niveau
Capaciteitsbeperking	Geen
Beoogde startdatum	1-9-2026

Algemene informatie opleiding

1. Doelstelling, inhoud en onderwijsprogramma masteropleiding Jonge kind

1.1 Aanleiding aanvraag masteropleiding Jonge kind

Hogeschool IPABO biedt diverse hbo-opleidingen aan en leidt daarmee professionals op voor het onderwijs en de kinderopvang in Noordwest-Nederland. In de missie en visie van het instellingsplan ‘Samen bouwen aan persoonlijk vakmanschap in onderwijs en kinderopvang²’ worden de kernwaarden van de hogeschool helder verwoord: Werken in het onderwijs en de kinderopvang is niet alleen tastbaar en waardevol, maar ook van groot maatschappelijk belang. Professionals maken hierin écht het verschil, juist in de belangrijkste en meest kwetsbare fase van een kinderleven. Hogeschool IPABO vraagt daarom in het kader van haar maatschappelijke opgave voor de metropoolregio Amsterdam en voor de hele regio Noord-Nederland bekostiging aan voor een nieuwe masteropleiding, in deeltijd en voor werkenden, gericht op juist de voor- en vroegschoolse ontwikkeling van het kind. Dit aanvraagdossier voor de toets macrodoelmatigheid van de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO komt voort uit de samenwerking bij de eerdere totstandkoming van de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam. Daarin was bij het ontwerp, en wordt sinds 2023 ook tijdens de uitvoering van het masteronderwijsprogramma Jonge kind, hecht samengewerkt met inhoudelijk deskundigen van Hogeschool Rotterdam en Hogeschool IPABO.

Deze samenwerking heeft geleid tot de aanschaf van het gehele onderwijsprogramma van de masteropleiding door Hogeschool IPABO³. Vanwege deze intensieve afstemming en samenwerking en de overname van het programma is deze aanvraag voor de bekostiging voor de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO gerelateerd aan de uitkomsten van de beoordeling van de macrodoelmatigheid door de CDHO van de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam. De cijfermatige onderbouwingen en de analyses voor de arbeidsmarktbehoefte en de ruimte in het bestel zijn geactualiseerd naar de beschikbare data begin 2025. Daarnaast heeft IPABO een werkveldbehoeftepeiling uitgezet in haar regio/netwerk en de actuele arbeidsmarktbehoefte in kaart gebracht. Voor de vergelijking van de behoefte aan de masterprofessional Jonge kind van de regio Noord-Nederland en in het bijzonder de directe stedelijke regio's ter illustratie het aantal jonge kinderen per stedelijke regio's.

- Rotterdam⁴: heeft 672.332 inwoners waarvan 4% kinderen 0 tot 4 jaar (= 26.893 zeer jonge kinderen)
- Amsterdam⁵: heeft 931.748 inwoners waarvan 3,7% kinderen van 0 tot 4 jaar (= 34.475 zeer jonge kinderen)

Met name de Amsterdamse regio heeft nadrukkelijk behoefte aan specialistische kennis over het jonge kind.

1.2 Doelstelling masteropleiding Jonge kind

De masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO zet in op het versterken van kansen tot ontwikkeling en ontplooiing van kinderen tijdens de meest krachtige fase van ontwikkeling, namelijk in de fase van de vroege jeugd van 0 tot 8 jaar. De masteropleiding Jonge kind verbreedt bij werkende hbo-professionals in het sociale en educatieve domein het perspectief op de interactie met en van de omgeving op de ontwikkeling van het jonge kind met het doel de kansengelijkheid te vergroten. Een gedegen kennisbasis over de ontwikkeling van het jonge kind vormt daarbij het uitgangspunt, gekoppeld aan de invloed van de omgeving op deze ontwikkeling. Factoren als armoede, uitsluiting en ongeletterdheid binnen het gezin en de leefwereld hebben verstrekende invloed op de vroege ontwikkeling van het jonge kind en leiden tot kansenongelijkheid.⁶

² Bijlage 01. Instellingsplan 2025-2030 van Hogeschool IPABO Amsterdam/Alkmaar. Pag. 1-4

³ Aankoop door Hogeschool IPABO van het onderwijsmateriaal masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam omvat het gehele curriculum en de modulehandleidingen aangevuld met de volledige aanvragen TMD en TNO met de beide bijlagendossiers.

⁴ Bron m.b.t. gemeente Rotterdam, cijfers 2025. Website: <https://www.allecijfers.nl>

Bron 4% is CBS. Website: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/jongeren>

⁵ Bron m.b.t. Amsterdam, cijfers 2024. Website: <https://www.onderzoek.amsterdam.nl>

Bron 3,7% is CBS. Website: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/jongeren>

⁶ Bijlage 02: Achtergrondrapport G4, Voorstel tegen kansenongelijkheid, September 2020. Pag. 26-29

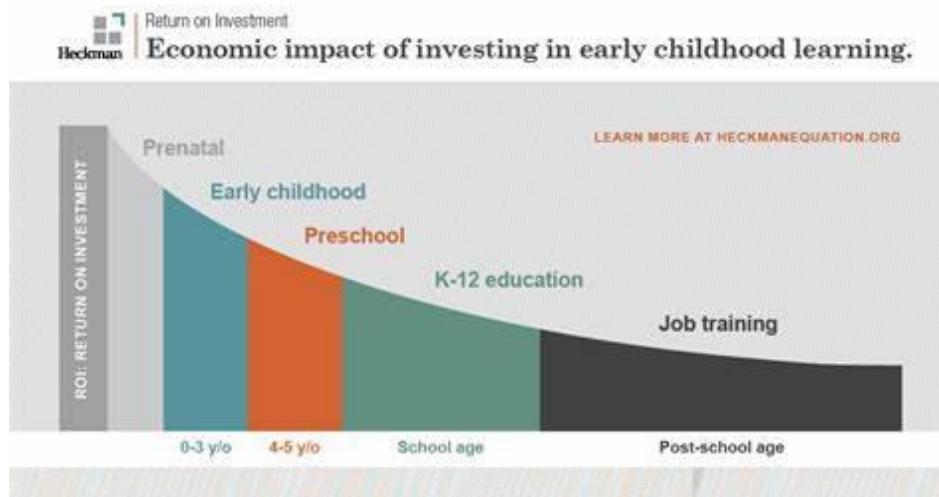
Het vroegtijdig signaleren van deze invloeden en tijdig interveniëren biedt deze kinderen juist kansen.

Ten tijde van het opstellen van deze Aanvraag toets macrodoelmatigheid van de masteropleiding Jonge kind, te beoordelen door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), is de beleidsreactie⁷ van hetzelfde ministerie OCW gepubliceerd ten aanzien van het onderzoek Kansen op een goede start⁸. In haar beleidsreactie stelt de staatssecretaris van OCW, [REDACTED]: *'We hebben het talent van ieder kind nodig. In de praktijk is voor sommige kinderen de kans groter dat zij al bij de start van hun schoolloopbaan een achterstand oplopen. Die kans moeten we koste wat kost zo klein mogelijk maken.'*⁹

Deze beleidsreactie sluit direct aan op de eerder geschetste doelstellingen van Hogeschool IPABO bij het voornemen om met de nieuwe masteropleiding Jonge kind te gaan starten. Ten aanzien van de hierboven beschreven doelstellingen van de masteropleiding Jonge kind zijn er concrete overeenkomsten met de beschreven maatregelen van de staatssecretaris. De overeenkomstige doelstellingen zijn onder andere:

1. Het inzetten op een gedegen kennisbasis over de ontwikkeling van het jonge kind door beleidsmaatregelen te introduceren, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en praktijkervaringen die aantonen wat effectief is in de stimulering van de ontwikkeling van jonge kinderen. (Beleidsreactie pagina's 3, 4).
2. Professionals in het sociale en educatieve domein beter in staat stellen om jonge kinderen te begeleiden bij hun ontwikkeling. (Beleidsreactie pagina's 6–7).
3. Het vroegtijdig signaleren van deze invloeden vanuit de thuissituatie en omgeving en hierop inspelen om achterstanden te voorkomen. (Beleidsreactie pagina 7).

De genoemde doelstellingen tot het versterken van kansengelijkheid in de jonge jaren van 0 tot 8 jaar hebben tevens een economisch en maatschappelijk belang, zoals verbeeld wordt in onderstaand figuur (de Heckman curve).

Figuur 1. Economische en maatschappelijke opbrengsten van preventie (Heckman curve)¹⁰

⁷ Bijlage 03. Beleidsreactie onderzoek Kansen op een goede start. Ministerie van OCW. 24 juni 2025

⁸ Bijlage 04. Kansen op een goede start, Onderzoek naar het vergroten van onderwijskansen bij de start in het basisonderwijs, Sardes en SEO. 2024

⁹ Bijlage 03. Beleidsreactie onderzoek Kansen op een goede start. Ministerie van OCW. 24 juni 2025. Pag. 8

¹⁰ Bijlage 02: Achtergrondrapport G4, Voorstel tegen kansengelijkheid, September 2020. Pag. 13

1.3 De kennisbasis van de masteropleiding Jonge kind

De masterprofessional Jonge kind verwerft een kennisbasis in combinatie met inzichten en toepassing welke het niveau van de bacheloropleiding overstijgen op de onderstaande thema's.

Thema's in de masteropleiding Jonge kind uitgewerkt in kennisbasis	
Bijdragen aan proceskwaliteit	- De brede ontwikkeling van jonge kinderen tussen 0-8 jaar (o.a. spelontwikkeling, motoriek en taal) - Factoren die de ontwikkeling beïnvloeden - Pedagogische en didactische vaardigheden die de ontwikkeling en het leren van jonge kinderen ondersteunen - Ontwerpen van een spelgeoriënteerd curriculum - Ondersteuning van zelfregulering: emoties, gedrag en aandacht - Begeleiden van jonge kinderen met specifieke zorgbehoefte - Kennis van bevorderende en belemmerende factoren voor kansengelijkheid
Versterken van samenwerking	- Educatief partnerschap met ouders - Zorgstructuur rond het jonge kind - Samenwerken en -leven in de wijk - Cultureel sensitief handelen en bewustzijn van cultureel kapitaal
Vormen van visie en beleid	- Historische ontwikkeling rond educatie en onderwijs aan het jonge kind - Verdieping in pedagogische visies op het jonge kind - Wet- en regelgeving kinderopvang en basisonderwijs - Internationale perspectieven op het jonge kind
Innoveren en ontwikkelen	- Veranderkunde - Onderzoeksvaardigheden, met name collectief ontwerpgericht onderzoek - Werkvormen voor intercollegiale professionalisering

Tabel 1. Kennisbasis masteropleiding Jonge kind, IPABO

1.4 De leerresultaten van de masteropleiding Jonge kind

De beoogde leerresultaten¹¹ van de masteropleiding Jonge kind sluiten aan bij de standaard voor professionele masteropleidingen en bouwen voort op het bachelorniveau. De masterstudenten Jonge kind vervullen een leidende rol bij het praktijkgerichte onderzoek dat zij uitvoeren. Zij initiëren en ontwikkelen interventies binnen hun eigen werkomgeving en betrekken collega's actief bij de implementatie van praktijkverbeteringen. Hierdoor hebben zij impact¹² op zowel micro- als mesoniveau.

1. Leerresultaten m.b.t. de reflexieve professional (meesterschap)

De masterprofessional Jonge kind:

- toont zich een kritische professional die reflecteert op de sociale positie van zichzelf en van anderen en ziet hoe dit invloed heeft op de eigen waarden, normen en professioneel handelen.
- maakt ethische en theoretisch onderbouwde keuzes in het belang van het jonge kind.
- draagt met zijn handelen bij aan het doorbreken van structuren van ongelijkheid binnen de werkplek, vanuit kennis over systemische ongelijkheid.
- formuleert een theoretisch onderbouwde visie op een kansrijke ontwikkeling van jonge kinderen.

2. Leerresultaten rond interprofessionele samenwerking

De masterprofessional Jonge kind:

- verkent met belanghebbenden welke uitdagingen zij tegenkomen in de opvoeding en ontwikkeling van jonge kinderen en welke sociale positie ieder daarbij inneemt.
- versterkt educatief partnerschap tussen ouders en professionals met het doel de leefwerelden van het jonge kind te verbinden en continuïteit en samenhang in het handelen tussen opvoeders te bevorderen.
- versterkt de kwaliteit van interprofessionele samenwerking in en/of tussen kinderopvang en primair onderwijs om continuïteit in de ontwikkeling van het jonge kind te borgen en heeft daarbij oog voor de verschillende belangen die in deze samenwerking spelen.
- betreft verschillende perspectieven en partijen om complexe vraagstukken rond het jonge kind beter te begrijpen en gezamenlijk aan te pakken en draagt bij aan duurzame multidisciplinaire, interdisciplinaire en/of transdisciplinaire samenwerking.

¹¹ Bijlage 05. Opleidingsprofiel master Jonge kind, Hogeschool IPABO. Juni 2025

¹² Bijlage 06. Professionele masterstandaard Vereniging Hogescholen, 2019

3. **Leerresultaten m.b.t. het doen van praktijkonderzoek**

De masterprofessional Jonge kind:

- analyseert praktijkvraagstukken vanuit internationale (wetenschappelijke) conceptuele kaders, vanuit beleid en regelgeving en vanuit praktijktheorie en ervaringen in de beroepspraktijk.
- trekt conclusies over de kwaliteit op micro- en mesoniveau in de eigen organisatie, door theoretische inzichten, objectieve observaties en subjectieve ervaringen van verschillende betrokkenen met elkaar te verbinden.
- vertaalt opgedane inzichten over theorie en praktijk in samenspraak met betrokkenen naar versterking van praktisch handelen op micro- en mesoniveau.
- draagt bij aan duurzame innovatie van educatie en onderwijs aan jonge kinderen door ontwerponderzoek in een professionele leergemeenschap uit te voeren.

4. **Leerresultaten m.b.t. het realiseren van doorwerking in de praktijkcontext**

De masterprofessional Jonge kind:

- toont leiderschap in een onderzoekende en lerende houding, door rolmodel te zijn en collega's hierin te stimuleren en ondersteunen.
- implementeert en monitort passende praktijkverbeteringen in bewustwording, praktisch handelen en beleid.
- verkent mogelijkheden voor doorwerking van opgedane kennis en inzichten naar andere praktijksituaties.

1.5 **Het onderwijsprogramma van de masteropleiding Jonge kind**

De masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO is opgebouwd en inhoudelijk ingevuld conform het programma van de masteropleiding van Hogeschool Rotterdam. De invulling van de leerontwikkeling op de rol van deskundige en rol van veranderaar zijn volgens het signatuur van Hogeschool IPABO ingericht, net als de vormen van toetsing en beoordeling. De masteropleiding Jonge kind wordt als deeltijdopleiding aangeboden, omvat totaal 60 EC¹³ en loopt over twee studie jaren (2 x 30 EC).

Studenten komen één dag per week naar de opleiding en werken daarnaast nog circa anderhalve dag per week aan de opleiding, waarin veel zelfstudieactiviteiten direct gekoppeld zijn aan de eigen werkplek. Op deze werkplek is er sprake van directe omgang met jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 8 jaar, bijvoorbeeld de kinderopvang, peuterspeelzalen, de onderbouw van het basisonderwijs en de voorschoolse educatie. De opleiding bereidt de masterprofessionals Jonge kind met name voor op het werken op het snijvlak van het sociale en educatieve domein.

1.6 **Het curriculum van de masteropleiding Jonge kind**

Het eerste jaar van de opleiding staat in het teken van de ontwikkeling van kinderen, de rol van de omgeving daarbij en het verkennen en creëren van kansrijke contexten voor doorgaande ontwikkeling van jonge kinderen. Het studieprogramma omvat kennisverwerving van pedagogische, ontwikkelingspsychologische en didactische internationale theorieën. De kennis komen op drie niveaus terug: kennis leren in de context van de opleiding, kennis toepassen in de praktijk en kennis toepassen in het eigen team (collega's, organisatie). Deze niveaus kenmerken zich door een oplopende complexiteit van de context en de taken die studenten krijgen en zelfsturing die we van ze verwachten¹⁴. Daarnaast werken studenten aan het verkrijgen van inzicht in het eigen leerproces, de ontwikkeling van een onderzoekende houding, bewustwording en vorming van eigen overtuigingen en visie, en het innemen van de rol van informeel leider in een team. Studenten voeren een kleinschalig ontwerponderzoek uit met een collega.

¹³ Verklaring: EC of ECTS staat voor European credit transfer and accumulation system, de Europese standaard voor de studielast van een opleiding. Eén EC staat voor 28 uur studiebelasting, inclusief contacturen en zelfstudie.

¹⁴ Bijlage 06. Professionele masterstandaard Vereniging Hogescholen, 2019: Verantwoording Dublin Descriptoren en NLQF-framework niveau 7, pag. 11 tot 15

Master Jonge kind DT IPABO programma 2026-2027 jaar 1 (30 EC)				
	Het jonge kind en ik	Het jonge kind in mijn organisatie	Kansen vergroten op microniveau	Kansen vergroten op mesoniveau
	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
De rol van deskundige	Module 1.1 Kijken naar kinderen Ontwikkeling van 0-8 jaar: theorie en observeren in de praktijk	Module 2.1 Kijken naar kwaliteit Pedagogische en educatieve proceskwaliteit in een spelgeoriënteerd curriculum	Module 3.1 Kansen op microniveau Kansrijke aanpakken op microniveau leren kennen en kritisch beschouwen	Module 4.1 Kansen op mesoniveau Kansrijke aanpakken op mesoniveau leren kennen en kritisch beschouwen
De rol van onderzoeker en ontwerper	Module 1.2 Perspectieven op het jonge kind – persoonlijke professionaliteit Pedagogische visies, model van Bronfenbrenner, kindbeelden, internationale perspectieven, historie, bewustwording van eigen overtuigingen	Module 2.2 Perspectieven op het jonge kind – ik in de organisatie Analyse van pedagogische visie, kindbeelden en beleid in de eigen organisatie. Rol van de wijk	Module 3.2 Kleinschalig ontwerponderzoek in de eigen praktijk: voorbereiding t/m ontwerpeisen	Module 4.2 Kleinschalig ontwerponderzoek in de eigen praktijk: uitvoering en evaluatie
De rol van veranderaar	Module 1.3 Mijn leerteam en ik De eigen biografie en die van anderen, dynamiek en rol nemen in het leerteam	Module 2.3 Mijn plek in mijn organisatie Waar sta ik, wat maakt dat ik daar sta? Teamrollen leren kennen	Module 3.3 Samenwerken met mijn team Gesprekstechnieken, omgaan met weerstand, professionaliseringsactiviteiten Democratische gesprekken	Module 4.3 Samenwerken over grenzen Kinderopvang en primair onderwijs Zorgstructuur

Tabel 2. Curriculumschema Master Jonge kind eerste studiejaar deeltijd, IPABO

In het tweede jaar onderzoekt de masterstudent binnen de eigen instelling relevante uitdagingen, ontwerpt hiervoor innovaties en neemt het leerteam hierin mee. Daartoe voeren studenten een ontwerponderzoek uit waarin zij in een interprofessionele leergemeenschap een vraagstuk uit de eigen praktijk analyseren, oplossingen ontwerpen en een duurzame verbetering tot stand brengen. Tijdens dit jaar vindt verdere verdieping van inhoudelijke deskundigheid, persoonlijke professionaliteit, informeel leiderschap en onderzoeksvaardigheden plaats. De student betreft nadrukkelijk verschillende expertise en perspectieven in het onderzoek en draagt bij aan doorwerking van de opgedane kennis naar andere praktijksituaties.

Master Jonge kind DT IPABO programma 2026-2027 jaar 2 (30 EC)				
	Vraagstukken in de wereld van het jonge kind	Innoveren voor het jonge kind		Kijken naar de toekomst
Jaar 2 (30 EC)	Periode 5	Periode 6	Periode 7	Periode 8
De rol van deskundige	Module 5.1 Verdieping in het jonge kind Begeleiden van jonge kinderen met specifieke zorgbehoeften	Module 6.1 Verdieping in het jonge kind Continuïteit van ontwikkeling	Module 7.1 Verdieping in het jonge kind – Out of the box	Module 8.1 Meesterproef Deskundige Evaluatie, reflectie en vooruitblik vanuit persoonlijk meesterschap
De rol van onderzoeker en ontwerper	Module 5.2 PAO¹⁵-Oriënteren en vooronderzoek Oriënteren op een complex vraagstuk	Module 6.2 / 7.2 PAO-Cyclisch ontwerpen van verbetering Systematisch ontwerpen, uitvoeren, data verzamelen, analyseren en concluderen		Module 8.2 Meesterproef Onderzoeker en ontwerper Evaluatie, reflectie en vooruitblik vanuit onderzoek
De rol van veranderaar	Module 5.3 Een team bouwen Multi, inter- of transdisciplinair	Module 6.3 / 7.3 Procesbegeleiding en cocreatie Kansen creëren en grijpen voor gerichte verandering Omgaan met verschillende belangen		Module 8.3 Meesterproef Veranderaar Evaluatie, reflectie en vooruitblik: positionering in de organisatie en maatschappij

Tabel 3. Curriculumschema master Jonge kind tweede studiejaar deeltijd, IPABO

¹⁵ PAO staat voor Participatief actieonderzoek. Het participatief en ontwerpgericht onderzoek vormen samen de onderzoeksmethodiek in de masteropleiding Jonge kind.

2. Doelgroep van de opleiding en vooropleidingseisen

De nieuwe masteropleiding van Hogeschool IPABO (master Jonge kind in deeltijd) is bedoeld voor werkende professionals met of rond het jonge kind (0-8 jaar) in kinderopvang en primair onderwijs (het sociale en educatieve domein). De opleiding is ook interessant voor beleidsmedewerkers of docenten die werken met en rond het jonge kind. De opleiding sluit goed aan bij verantwoordelijkheden van onder andere een vve-coördinator, pedagogisch coach of meewerkend coach, (ortho-)pedagoog, IB-er Jonge kind, onderbouwcoördinator, lid van directie of MT, kartrekker in een academie of kenniskring op stichting- of bestuursniveau, of als beleidsmedewerker.

De opleiding stelt als voorwaarden voor toelating een passende vooropleiding gecombineerd met op het jonge kind gerichte werkervaring en werkpraktijk gedurende de opleiding. De master is toegankelijk voor iedereen met een afgeronde wo- of hbo-bachelordiploma binnen het educatieve en/of sociale domein die zich wil verdiepen in het jonge kind (0-8 jaar). Daarnaast is de toelaatbare masterstudent minimaal drie jaar werkzaam binnen de kinderopvang of de peuterspeelzaal als pedagogisch coach, beleidsmedewerker of leidinggevende óf minimaal drie jaar werkend in het primair onderwijs als leerkracht, intern begeleider, onderbouwcoördinator, leidinggevende, beleidsmedewerker of vve-coördinator.

Bij de intake wordt met de aspirant-student de volgende kansrijke voorwaarden voor de studie besproken:

- ✓ *Ruimte voor praktijkgericht onderzoek:* professionals die aan de master deelnemen worden in de gelegenheid gesteld/zijn in staat gedegen praktijkgericht onderzoek uit te voeren en te begeleiden. Het onderzoek is gericht op verbetering op de -eigen- werkplek en/of ten behoeve van de organisatie.
- ✓ *Ruimte voor visieontwikkeling:* professionals die aan de master deelnemen ontwikkelen met name gedurende de masteropleiding en in cocreatie met belanghebbenden een gefundeerde visie op de ontwikkeling van het jonge kind. Zij weten deze visie te relateren aan de leefwerelden van het (zeer) jonge kind. Vervolgens kunnen zij deze visieontwikkeling in de eigen organisatie en daarbuiten uitdragen.
- ✓ *Pedagogische en didactische aanpak:* professionals die aan de master deelnemen ontwikkelen een sterk pedagogisch en didactisch handelingsrepertoire. Vervolgens kunnen zij dit handelingsrepertoire in de eigen organisatie en daarbuiten uitdragen.

3. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

3.1 Het profiel van de masterprofessional Jonge kind

Het vermogen om te signaleren en te interveniëren met de gewenste impact vereist een masterniveau van de werkende professional. De masterprofessional Jonge kind beschikt, naast dit vermogen en het inzicht in de contextuele en veelal complexe situaties, tevens over diepgaande veranderkundige vaardigheden. De masterprofessional Jonge kind vertaalt daartoe kennis uit wetenschappelijk onderzoek naar het handelen in de praktijk. Deze professional voert praktijkgericht onderzoek in teams uit en begeleidt verbeteringen op de werkplek. Daarvoor benut de masterprofessional Jonge kind de specialistische kennis van de optimale ontwikkeling van jonge kinderen en handelt vanuit de dynamieken en uitdagingen die zich in de omgeving van het kind voordoen. Deze masterprofessional Jonge kind is thuis in de pedagogische en didactische aanpakken en kan deze plaatsing in zowel de organisatorische contexten als de thuissituaties. Hierbij worden de benodigde verbindingen gemaakt voor pedagogische afstemming tussen de leefwerelden thuis en die in instituties zoals opvang en school. De masterprofessional Jonge kind werkt daarbij als specialist in cocreatie met belanghebbenden en vanuit een gefundeerde visie op de ontwikkeling van het jonge kind. Vervolgens kunnen zij deze visieontwikkeling in de eigen organisatie en daarbuiten uitdragen. Een sterke professionele identiteitsontwikkeling is daarbij een voorwaarde. Enerzijds om impact te genereren in de leefsituaties van het jonge kind en anderzijds om zich goed te kunnen mengen in het maatschappelijk debat.

De masterprofessional Jonge kind draagt richting andere werkende professionals in kinderopvang of onderwijs de kennis en inzichten uit ten aanzien van alle facetten welke van invloed zijn op de ontwikkeling van het jonge kind. Deze masterprofessionals Jonge kind zijn uitstekend op hun plek wanneer zij, vanuit hun bestaande functie en in combinatie met het werken op de groep, een begeleidende of voortrekkersrol vervullen voor collega's, of een leidende of beleidsmatige rol hebben. Op deze wijze dragen zij bij aan versterking van het handelen op de werkvloer, waardoor het team meer voldoening ervaart. Dit draagt bij aan behoud van professionals voor de sector, zeker in omstandigheden waar de uitdagingen complex zijn.

De masterprofessional Jonge kind, opgeleid bij IPABO, heeft daarnaast een sterke focus op inclusie en bevordert gericht de kansengelijkheid door kansrijke contexten te creëren waarin alle kinderen kunnen meedoen en in hun ontwikkeling ondersteund en uitgedaagd worden. Deze masterprofessional is zich bewust van eigen waarden en normen, van overtuigingen en vooroordelen, en kan op basis daarvan in het handelingsrepertoire rekening houden met die van anderen. Zowel de professionele verdiepte expertise als inzichten op het gebied van inclusie en interlevensbeschouwelijke benaderingen worden ingezet bij het streven naar verbeteringen in de praktijk die blijvend en duurzaam zijn. De masterprofessional Jonge kind staat voor het realiseren van concrete impact op basis van samenwerking met ouders en professionals binnen en buiten de eigen organisatie en in de wijk.

Volgens [REDACTED], het hoger management van Stichting Tabijn (met meer dan 250 medewerkers in Noord-Holland¹⁶) is de nieuwe masteropleiding Jonge kind van duidelijke toegevoegde waarde. Haar stichting richt zich op schoolbestuur, kinderopvangorganisatie, integraal kindcentrum (IKC), basisschool en voor- en vroegschoolse educatie (vve). [REDACTED] schrijft:

'Alle hierboven genoemde aspecten zijn voor ons van belang. We zijn een organisatie voor onderwijs én opvang en als zodanig ook gegroeid naar nu 17 kindcentra. Een opleiding op masterniveau bestaat nog niet voor de combi onderwijs en opvang. De focus ligt [in bestaand HO-aanbod, Redactie] vooral op onderwijs, in de master EN [Educational needs, Redactie], bijvoorbeeld, zit veel waardevolle kennis over het jonge kind maar de nadruk ligt op 4+. De leeftijd 0-4 is al een belangrijke aanvulling. Ik ben een groot voorstander van een master Jonge kind vanuit het brede perspectief onderwijs én opvang in een geïntegreerd kindcentrum.'

¹⁶ Toelichting t.a.v. de vestigingen Stichting Tabijn, onderwijs en opvang: Heemskerk, Castricum, Uitgeest, Heiloo, Alkmaar, Egmond, Bergen, Dijk en Waard.

3.2 De onderbouwing van het profiel van de masterprofessional Jonge kind

Uit onderzoek blijkt dat de ontwikkeling van jonge kinderen complex is. In de recent gepubliceerde beleidsreactie van de staatssecretaris¹⁷ wordt gesteld dat kinderen zich ontwikkelen wanneer zij zich veilig voelen en er een rijke speelomgeving van hoge kwaliteit wordt aangeboden¹⁸. Kinderen ontwikkelen zich bovendien de hele dag door: thuis, op de opvang, op school, op de sportvereniging, bij vrienden en familie. Er is niet één gouden ervaring die verantwoordelijk is voor de totale ontwikkeling die kinderen doormaken. Het is zelfs niet mogelijk om te bepalen welke ervaring precies welk effect heeft op de ontwikkeling van kinderen. De focus moet dus liggen op een combinatie van beleidsmaatregelen, die ingrijpen op zowel de vraag- als de aanbodzijde van die ontwikkeling welke in samenhang worden beoordeeld.

De doelstellingen en het curriculum van de masteropleiding Jonge kind zijn beschreven in de profilering van de afgestudeerde masterprofessional Jonge kind in hoofdstuk een van deze aanvraag. Deze doelstellingen komen overeen met de doelstellingen en aanbevelingen in het onderzoeksrapport Kansen op een goede start. In de onderstaande tabel zijn de thema's van de masteropleiding Jonge kind gekoppeld aan de doelstellingen en maatregelen (aanbevelingen) verwerkt op doelstellingsniveau van de masteropleiding.

Thema's in de masteropleiding Jonge kind/kwalificaties masterprofessional Jonge kind	Doelstelling vergroten van onderwijskansen	Maatregelen ter vergroting van onderwijskansen	Pagina's rapport ¹⁹
Ontwikkeling van het jonge kind	Kinderen optimaal ondersteunen in hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling vanaf jonge leeftijd, met nadruk op brede vaardigheden zoals taal, zelfregulatie en sociale interactie.	Investeren in kwalitatieve voorschoolse educatie vanaf 2 jaar; versterken van aansluiting tussen voorschool en vroegschool.	21–24, 73–74, 88–90
Het gezin en de leefwereld	Ondersteunen van ouders in het bieden van ontwikkelingsstimulering thuis.	Gezinsgerichte programma's, laagdrempelige ouderbijeenkomsten, huisbezoeken, benutten van netwerken.	7, 8, 9, 71–72, 90
Interactie met en van de omgeving	Stimuleren van positieve interactie tussen kind en omgeving (thuis, opvang, school, buurt).	Gebruik bio-ecologisch model; inzet op samenwerking tussen gezin, kinderopvang, onderwijs, en buurt.	19–21, 90, 94–95
Invloed van de omgeving	Herkennen van hoe SES, migratie-achtergrond, buurtkenmerken e.d. invloed hebben op kindontwikkeling.	Data-inzet voor inzicht in doelgroep, beleidsmaatregelen gericht op toegankelijkheid en ondersteuning.	16–20, 46–49
Gedegen kennisbasis over de ontwikkeling van het jonge kind	Werken vanuit actuele wetenschappelijke inzichten (bv. bio-ecologisch model, ontwikkelingspsychologie).	Integratie van literatuuronderzoek in beleidsvorming; focus op uitvoerbare en onderbouwde maatregelen.	15–19, 73–74, 94
Professionals in het sociale en educatieve domein	Versterken van competenties van professionals die werken met jonge kinderen.	Permanente professionele ontwikkeling, pedagogische coaching, samenwerking tussen domeinen.	8, 78, 88–90
Kansenongelijkheid	Verminderen van systematische achterstanden door sociale, economische of culturele factoren.	Toegankelijke, betaalbare kinderopvang; investeringen in kwetsbare wijken; extra aandacht in beleid.	6–8, 24–27, 80–91
Vroegtijdig signaleren van de invloeden	Signalen van ontwikkelingsrisico's in een vroeg stadium opvangen.	Samenwerking JGZ/kinderopvang/scholen, gebruik van consultatiebureau-indicaties, huisbezoeken.	28–31, 50–52
Kinderen juist kansen bieden	Gericht investeren in de ontwikkeling van kinderen met verhoogd risico op achterstand.	Verlagen leerplichtige leeftijd, urentuitbreiding voorschool, betere samenwerking en gezins-ondersteuning.	9–10, 80–91, 94–96

Tabel 4. Overeenkomsten doelstellingen en aanbevelingen Kansen op een goede start en masteropleiding Jonge kind

¹⁷ Bijlage 03. Beleidsreactie onderzoek Kansen op een goede start. Ministerie van OCW. 24 juni 2025. Pag. 2

¹⁸ Bijlage 07. Als bron gebruikt in de beleidsreactie: Voor- en voorschoolse educatie helpt, mits de kwaliteit goed is. Samenvatting eindrapport pre-COOL onderzoek. Copyright Kohnstamm Instituut 2022

¹⁹ Bijlage 04. Kansen op een goede start, onderzoek naar het vergroten van onderwijskansen bij de start in het basisonderwijs, Sardes en SEO. 2024

3.3 Erkenning van het profiel van de masteropleiding Jonge kind bij IPABO

De profilering van de masterprofessional Jonge kind is opgesteld in overeenstemming met het beroepsprofiel van de afgestudeerde masterprofessional Jonge kind van Hogeschool Rotterdam. Immers, het curriculum is aangekocht met de onderlinge afspraak tussen de hbo-instellingen om dezelfde professional op te gaan leiden. De door Hogeschool Rotterdam beschreven maatschappelijke behoefte aan de masterprofessional Jonge kind is erkend door de beoordelingsinstantie CDHO²⁰ en in juni 2023 geaccrediteerd door de NVAO.²¹

Het beoogde masterprofiel Jonge kind is door Hogeschool IPABO ten behoeve van deze Aanvraag toets macrodoelmatigheid getoetst aan haar eigen omringende werkveld. Daarbij is in de werkveldbehoeftepeiling naast de kwantitatieve behoefte ook onderzocht of de werkveld-partners in de regio Noord-Nederland en andere - landelijke- samenwerkingspartners het masterprofiel herkennen en ondersteunen. Deze onderzoeksuitkomst stelt een vacaturruimte tussen nu en 5 jaar van +/- 90 en 145 per jaar. De uitkomst van de opscholingsbehoefte heden en over 5 jaar ligt tussen de +/- 80 en 100 per jaar.

De nieuwe masteropleiding Jonge kind beoogt op landelijk niveau bij te dragen aan de versterking van de kansengelijkheid van het jonge kind. Echter, vanuit het opleidingsperspectief richt Hogeschool IPABO zich met de promotie en werving van het deeltijdprogramma voor de master Jonge kind op de opscholing in de regio Noord-Holland en naastgelegen regio's.

Figuur 2. Nederland met vestigingen van respondenten werkveldbehoeftepeiling (blauw) en locaties Hogeschool IPABO (oranje)

De werkveldbehoeftepeiling levert een positief beeld op ten aanzien van het masterprofiel Jonge kind. Hieronder staan een aantal uitspraken van respondenten in de werkveldbehoeftepeiling gericht op het belang van de masteropleiding -met de profilering van de masterprofessional Jonge kind- voor de sector en voor de eigen organisatie van grote organisaties.²² We vroegen hen of ze ten behoeve van de onderbouwing richting de overheid konden aangeven waarom ze het initiatief van de nieuwe masteropleiding Jonge kind van belang vinden voor de sectoren kinderopvang en basisonderwijs:

Zonova opvang & onderwijs te Amsterdam (> 250 mw): 'De masteropleiding Jonge kind is een noodzakelijke investering in de kwaliteit van kinderopvang en basisonderwijs. Het leidt professionals op die complexe vraagstukken rondom jonge kinderen kunnen aanpakken met wetenschappelijke kennis en praktijkervaring. Zij dragen bij aan inclusie, kansengelijkheid en duurzame verbetering van onderwijs en opvoeding in de cruciale eerste levensjaren. Daarmee sluit Nederland aan bij internationale ontwikkelingen en verhoogt het de maatschappelijke impact van het werk met jonge kinderen.'

²⁰ Bijlage 08. HR-MJK Besluit OCW met CDHO-advies 2022 080++DT SITE. Pag. 7, 9, 13

²¹ Bijlage 09. Besluit accreditatie nieuwe opleiding hbo-master M Jonge Kind van Hogeschool Rotterdam

²² Citaten zijn van organisaties met meer dan 250 medewerkers: >250 mw.

basisschool De Stek te Alkmaar (Stichting SaKS) (>250 mw): *‘De ontwikkeling van jonge kinderen vormt de basis voor hun latere schoolcarrière én sociaal-emotionele welzijn. Juist daarom zien wij het als essentieel dat professionals in de kinderopvang en het basisonderwijs over diepgaande expertise beschikken op het gebied van de ontwikkeling van het jonge kind. De nieuwe masteropleiding ‘Jonge kind’ sluit hier uitstekend op aan en is een noodzakelijk initiatief in het licht van actuele ontwikkelingen. Wij signaleren in toenemende mate complex gedrag bij jonge kinderen, dat om een professionele, onderbouwde aanpak vraagt. Kinderen vertonen meer externaliserend gedrag (zoals druk, impulsief gedrag) en ook internaliserende problematiek (zoals angst of teruggetrokkenheid) lijkt toe te nemen. De oorzaken hiervan zijn divers, maar het vraagt zonder meer om professionals die kennis hebben van ontwikkelingspsychologie, spelbegeleiding, traumasensitief onderwijs en preventief handelen. Daarnaast merken we dat steeds meer kinderen starten op school met een lager spelniveau. Dit heeft directe invloed op hun taalontwikkeling, motoriek, sociale vaardigheden en executieve functies. Wij schrijven dit onder andere toe aan maatschappelijke trends zoals toegenomen schermgebruik (mobiele telefoons, tablets) en verminderde vrije buitenspeeltijd. Dit belemmert het spontane spel en de sociale interactie die juist in de jonge jaren cruciaal zijn voor gezonde ontwikkeling. Andere trends die wij zien in de onderbouw zijn: Afnemende taalvaardigheid en woordenschat bij instromende kleuters, met name bij kinderen uit taalarme omgevingen. Toenemende diversiteit in de klas, wat vraagt om specifieke kennis van meertaligheid, inclusie en cultuursensitief werken.’*

Optimus Primair Onderwijs, Land van Cuijk, Maashorst en Oss (> 250 mw): *‘Het PO als maatschappelijke organisatie kan haar kernopdracht: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming niet los van de VVE, de gemeente en de andere maatschappelijke organisaties rondom de gezinnen en de kinderen, niet goed uitvoeren als er geen systemische verbinding is tussen voornoemde organisaties op hun primaire processen die gericht zijn op elementen van de ontwikkeling van kinderen. De dialoog daarover voeren, verbinding maken, ontwikkelen etc. vraagt om hoogwaardige kennis en vaardigheden m.b.t. de ontwikkeling van kinderen 0-8. Deze competenties behoren gezien complexiteit en impact op het Masterniveau te zijn zoals generiek aangegeven in de Dublin descripties.’*

Sarkon, Schagen, Hollands Kroon, Den Helder (> 250 mw): *‘Bij Sarkon doen we al veel om de kwaliteit van het onderwijs aan jonge kinderen te verbeteren. Op elke school werkt een post-hbo opgeleide specialist Jonge kind en VVE en dat merken we in de praktijk. Tegelijk zien we ook dat dit niet voldoende is om echt grip te krijgen op de steeds complexere vraagstukken in de wereld van het jonge kind. We hebben zelf geen eigen kinderopvang, maar werken samen met vijf verschillende kinderopvangorganisaties. Dat maakt goede afstemming lastig en vraagt om mensen die niet alleen verstand hebben van jonge kinderen, maar ook kunnen samenwerken over de grenzen van organisaties heen. Mensen die het grotere plaatje zien en daar ook naar kunnen handelen. De aanpak is nu vaak versnipperd en dat staat structurele verbeteringen in de weg – of het nu gaat om kansengelijkheid, inclusie of een soepele overgang van opvang naar onderwijs. Een masteropleiding Jonge kind zou daarin echt het verschil kunnen maken. Zo'n opleiding biedt verdieping op het gebied van pedagogisch leiderschap, systeemdenken en onderzoek doen. Wellicht is dit de expertise die nodig is om zowel in de klas als op beleidsniveau impact te hebben. Niet in plaats van de post-hbo-specialist, maar als aanvulling die de sector blijvend versterkt.’*

4. Afstemming

De aankondiging van het initiatief om de masteropleiding Jonge kind bij Hogeschool IPABO te realiseren is op de CDHO-site gepubliceerd in maart 2024. Er is door Hogeschool IPABO gedurende de initiatief- en uitvoeringsfase van het realiseren van de masteropleiding Jonge kind met partnerinstellingen gesproken. Met name over de samenwerkingen in het onderzoek.

In de samenwerking met Hogeschool Rotterdam en bij de aankoop van het masterprogramma Jonge kind zijn ook afspraken gemaakt over de uitvoering het masterprogramma in Amsterdam en de ondersteuning van dit initiatief van Hogeschool IPABO. Dit is vastgelegd en bevestigd in een adhesiebetuiging.²³ Over het voornemen van Hogeschool IPABO is op instellingsniveau en opleidingsniveau in de loop van 2025 afgestemd met collega-hogescholen in Amsterdam, Haarlem en Alkmaar, namelijk Inholland (Alkmaar & Haarlem) en de Hogeschool van Amsterdam (Amsterdam). In het aanvraagdossier zijn de verkregen adhesiebetuigingen opgenomen.²⁴ Over het initiatief tot het starten van de masteropleidingen is tevens afgestemd met de gemeente Alkmaar en de gemeente Amsterdam. Deze adhesiebetuigingen zijn ook opgenomen in het bijlagendossier.²⁵

Tevens is in dezelfde doorlooptijd van het IPABO-initiatief om te komen tot de aanvragen van een toets macrodoelmatigheid en een toets nieuwe opleiding voor de master Jonge kind het initiatief geagendeerd in het netwerk van hogescholen in het educatieve domein, Radiant²⁶. Deelnemers aan deze overleggen zijn opleidingsdirecteuren en bestuurders. De notulen van dit overleg over de afstemming met de Radiantpartners zijn opgenomen in het bijlagendossier.²⁷

Hogeschool IPABO heeft het Sectoraal adviescollege hoger pedagogisch onderwijs²⁸ van de Vereniging Hogescholen benaderd om dit initiatief ook daar tijdens een van de overleggen te bespreken. Dit verzoek is verder niet opgevolgd omdat binnen dit SAC het geen gebruik was en is om dergelijke initiatieven daar te agenderen.

²³ Bijlage 10.a. Adhesie-/steunbetuiging van Hogeschool Rotterdam.

²⁴ Bijlage 10.b. Adhesiebetuigingen van hogescholen regio Noord-Nederland.

²⁵ Bijlage 10.c. Adhesiebetuigingen van gemeenten regio Noord-Nederland.

²⁶ Website: <https://www.radianthogescholen.nl/>

²⁷ Bijlage 11. Overleg Radiant inzake master Jonge kind

²⁸ Website: [Vereniging Hogescholen | Sectorale adviescolleges](#)

5. Analyse verwant (toekomstig) aanbod

5.1 Inventarisatie mogelijk verwant hbo- en wo-aanbod aan de masteropleiding Jonge kind

Inventarisatie hbo-masteropleidingen

Bij de analyse van de -mogelijke- verwantschap zijn die ho-opleidingen geselecteerd die zich richten op de begeleiding en scholing van het (jonge) kind. Vervolgens zijn per opleiding de instroomeisen, focus van de inhoud van het onderwijsprogramma en voor welk beroep wordt opgeleid benoemd. Aanvullend is er een selectie gemaakt van de hbo-opleidingen *die in een deeltijdvorm* worden aangeboden, immers deze opleidingen voorzien in dezelfde opscholingsbehoefte c.q. zijn gericht op dezelfde instroompopulatie. In de onderstaande tabel een overzicht van de (mogelijk) *verwante hbo-masteropleidingen in deeltijd*. In het bijlagedossier is een overzicht van alle hbo-en wo-masteropleidingen opgenomen.²⁹

Gemeentenaam	Instellingsnaam actueel	Onderdeel	Opleidingsnaam DT-variant
Almere	Christelijke Hogeschool Windesheim	Onderwijs	M Educational needs
Amersfoort	Hogeschool Utrecht	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
Amsterdam	Hogeschool Utrecht	Onderwijs	M Educational needs
	Hogeschool Inholland	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
	Hogeschool Inholland	Onderwijs	M Leren en innoveren
	Hogeschool van Amsterdam	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
Bergen op Zoom	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
Eindhoven	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Leren en innoveren
Enschede	Christelijke Hogeschool Windesheim	Onderwijs	M Educational needs
	Saxion Hogeschool	Onderwijs	M Leren en innoveren
Gouda	Driestar Educatief	Onderwijs	M Leren en innoveren
Groningen	Christelijke Hogeschool Windesheim	Onderwijs	M Educational needs
	NHL Stenden Hogeschool	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
Leeuwarden	NHL Stenden Hogeschool	Onderwijs	M Learning & innovation
	Christelijke Hogeschool Windesheim	Onderwijs	M Educational needs
Meppel	NHL Stenden Hogeschool	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
Nijmegen	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
	Hogeschool Rotterdam	Onderwijs	M Leren en innoveren
	Hogeschool Utrecht	Onderwijs	M Educational needs
	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
	Hogeschool Rotterdam	Onderwijs	M Jonge kind
's-Gravenhage	Hogeschool Utrecht	Onderwijs	M Educational needs
	Hogeschool Inholland	Onderwijs	M Leren en innoveren
's-Hertogenbosch	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
Sittard-Geleen	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
Tilburg	Fontys Hogeschool	Gedrag en maatschappij	M Pedagogiek
	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs

Tabel 5. Selectie hbo-masteropleidingen in Nederland in deeltijd met een aandachtgebied op het kind en/of onderwijs

²⁹ Bijlage 12.a. Verwante opleidingen MJK-hbo-wo-analyse-DUO-2024, tabblad hbo-dt.

Vervolg Gemeentenaam	Instellingsnaam actueel	Onderdeel	Opleidingsnaam DT-variant
Tilburg	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Leren en innoveren
Utrecht	Marnix Academie	Onderwijs	M Leren en innoveren
	Hogeschool Utrecht	Onderwijs	M Educational needs
	Fontys Hogeschool	Onderwijs	M Educational needs
Zwolle	Christelijke Hogeschool Windesheim	Onderwijs	M Educational needs
	Christelijke Hogeschool Windesheim	Onderwijs	M Learning & innovation

Vervolg tabel 5. Selectie hbo-masteropleidingen in Nederland in deeltijd met een aandachtgebied op het kind en/of onderwijs

De hbo-masteropleidingen zijn geclusterd en op hun kernelementen (instroomeisen, focus van de inhoud van het onderwijsprogramma en voor welk beroep wordt opgeleid) beoordeeld. In de rechter kolom zijn de uitkomsten van de vergelijking met de masteropleiding Jonge kind opgenomen.³⁰

Verwante/aanverwante hbo-masteropleidingen: opleiding en vereisten ter vergelijking				
HBO-opleiding	Instroomvereisten	Inhoud programma	Beroepsperspectief	Focus op jonge kind?
Educational needs (DT)	Bachelor in onderwijs of pedagogisch werkveld. Werkplek nodig (min. 0.4 fte)	Gedrag, leren, begeleiden, passend onderwijs, onderzoek	Gedragsspecialist, intern begeleider, onderwijsspecialist	Mogelijk: mogelijkheid tot verdieping in jonge kind bij gedrags-/leerproblematiek. Inhoud vaak breder pedagogisch
Leren en innoveren (DT)	Afgeronde hbo-bachelor in onderwijs. Werkervaring vereist	Professionaliseren onderwijs, innovatie, onderzoekend vermogen	Teacher leader, onderwijs-ontwikkelaar, innovator	Nee: gericht op innovatie en professionalisering op schoolniveau
Learning & innovation (DT)	Bachelor in onderwijscontext, werkplek vereist	Onderwijsverbetering, leren, technologie, praktijkonderzoek	Onderwijskundige, docent-onderzoeker, innovatiecoach	Nee: gericht op onderwijsontwikkeling en onderzoek; doelgroep algemeen
Jonge kind (DT)	Bachelor Pabo of verwant, werkervaring in vroege kindontwikkeling	Vroegsignalering, ontwikkelingsstimulering, samenwerken met ouders	Specialist jonge kind, intern begeleider onderbouw	Ja: gericht op ontwikkeling 0-7 jaar, ouders, signalering, onderbouw
Pedagogiek (DT)	Bachelor Pedagogiek of verwant vakgebied	Ontwikkeling, opvoeding, jeugdzorg, interventies	Orthopedagoog, gezins-begeleider, beleidsadviseur	Mogelijk: afhankelijk van stage-/scriptie-keuze; inhoud vaak breder pedagogisch

Tabel 6. Vergelijking instroom, inhoud perspectief en focus op het jonge kind hbo-masteropleidingen in Nederland in deeltijd

Conclusie verwantschapsanalyse hbo-masteropleidingen³¹

Uit de verwantschapsanalyse van deeltijdmasteropleidingen binnen het hbo blijkt dat uitsluitend de master Jonge kind van Hogeschool Rotterdam als (sterk) verwant naar voren komt. Deze opleiding richt zich op het jonge kind (0-8 jaar), kent een vergelijkbare doelgroep, stelt vergelijkbare eisen aan werkervaring en werkplek en leidt op tot een vergelijkbaar beroepsprofiel. Dit is conform verwachting omdat het curriculum van Hogeschool Rotterdam is aangekocht en overgenomen in deze aanvraag. De masteropleidingen Educational needs en Pedagogiek zijn afhankelijk van de invulling door de student min-of-meer gericht op het jonge kind. Het werkveld geeft aan dat afgestudeerden van deze opleidingen meer kennis hebben van het kind vanaf 4 jaar. Daarmee zijn zij op de kenmerken instroom, inhoud en focus op het jonge kind van 0 tot 8 jaar minder verwant. De masteropleidingen Leren en innoveren en Learning & innovation zijn gericht op onderwijsontwikkeling en professionalisering en zijn daarmee niet verwant aan de beoogde masteropleiding Jonge kind.

³⁰ Bijlage 12.a. Verwante opleidingen MJK-hbo-wo-analyse-DUO-2024, tabblad Analyse hbo.

³¹ Opmerking: op de CDHO-website zijn de recent beoordeelde aanvragen TMD doorlopen op mogelijk aankomend verwant aanbod. Er zijn geen nieuwe/aankomende hbo-masteropleidingen aangetroffen in het overzicht.

Inventarisatie wo-masteropleidingen

Bij de analyse van mogelijk verwantschap met wo-masteropleidingen in deeltijd-variant is tevens gekeken naar de instroomeisen, focus van de inhoud van het onderwijsprogramma en voor welk beroep wordt opgeleid. Het landelijk overzicht van wo-masteropleidingen in zowel voltijd- als deeltijdvariant zijn in het bijlagedossier³² opgenomen. Met als opmerking: de gevonden wo-masteropleidingen tonen een redelijke instroom in de voltijd maar een zeer lage instroom op deeltijdvariant. In de onderstaande tabel een overzicht van de (mogelijk) verwante wo-masteropleidingen.

Gemeentenaam	Instellingsnaam actueel	Onderdeel	Opleidingsnaam DT-variant
Utrecht	Universiteit Utrecht	Gedrag en maatschappij	M Pedagogische wetenschappen
Leiden	Universiteit Leiden	Gedrag en maatschappij	M Education and child studies
Nijmegen	Radboud Universiteit	Gedrag en maatschappij	M Curriculumontwikkeling voor het primair onderwijs ³³

Tabel 7. Selectie wo-masteropleidingen in Nederland in deeltijd met een aandachtgebied op het kind en/of onderwijs

De wo-masteropleidingen zijn in onderstaande tabel geclusterd en op hun kernelementen (de instroomeisen, focus van de inhoud van het onderwijsprogramma en voor welk beroep wordt opgeleid) beoordeeld. In de rechter kolom zijn de uitkomsten van de vergelijking met de hbo-masteropleiding Jonge kind opgenomen.³⁴

Verwante/aanverwante wo-masteropleidingen: opleiding en vereisten ter vergelijking				
WO-opleidingen VT/DT	Instroomvereisten	Inhoud programma	Beroepsperspectief	Focus op jonge kind?
Education and child studies	Bachelor pedagogiek/psychologie, Nederlands voor NL-track	Opvoeding, onderwijs, jeugd, orthopedagogiek	Orthopedagoog, diagnostisch specialist, beleidsadviseur	Mogelijk: afhankelijk van track (zoals Child and family studies); jonge kind mogelijk.
Pedagogische wetenschappen	Bachelor pedagogiek/psychologie of verwant	Ontwikkeling, interventies, praktijkgericht onderzoek	Orthopedagoog, gezinscoach, beleidsadviseur	Beperkt/mogelijk: breed pedagogisch; sommige vakken en stages richten zich op jonge kind.
M Curriculum-ontwikkeling voor het primair onderwijs	Pabo met pre-master/bachelordiploma Pedagogische wetenschappen van primair onderwijs van de Radboud Universiteit	(her)ontwerp van een curriculum	Curriculum-ontwikkelaar, onderwijs-adviseur of kwaliteits-coördinator.	Nee, curriculum ontwikkelen, implementeren, advies en verbeteren.

Tabel 8. Vergelijking instroom, inhoud perspectief en focus op het jonge kind wo-masteropleidingen in Nederland in deeltijd

Conclusie verwantschapsanalyse wo-masteropleidingen³⁵

In de verwantschapsanalyse van masteropleidingen in deeltijd binnen het wo-aanbod komen de masters Education and child studies en Pedagogische wetenschappen als beperkt/mogelijk verwant in beeld. Er is binnen het masterprogramma Education and child studies een track gericht op het jonge kind en de opleiding richt zich op hetzelfde werkveld. De masteropleiding Pedagogische wetenschappen richt zich op de gehele ontwikkeling van het kind en beperkt de invulling van het programma gericht op het jonge kind van 0 tot 8 jaar tot enkele vakken en stages. De masteropleiding Curriculumontwikkeling voor het primair onderwijs is gericht op onderwijsontwikkeling en onderwijsverbetering van een curriculum en is daarmee niet verwant aan de beoogde masteropleiding Jonge kind. In tegenstelling tot curriculumontwikkeling zijn in de

³² Bijlage 12.a. Verwante opleidingen MJK-hbo-wo-analyse-DUO-2024, tabblad wo-vt-dt.

³³ Gestart conform CDHO in september 2022. Cijfers aantallen studenten instroom/afgestudeerden zijn niet te vinden in DUO.

³⁴ Bijlage 12.a. Verwante opleidingen MJK-hbo-wo-analyse-DUO-2024. Tabblad Analyse wo.

³⁵ Opmerking: op de CDHO-website zijn de recent beoordeelde aanvragen TMD doorlopen op mogelijk aankomend verwant aanbod. Er zijn geen nieuwe/aankomende hbo-masteropleidingen aangetroffen in het overzicht.

masteropleiding Jonge kind zowel de opleiding als het beroepsperspectief gericht op enerzijds de persoonlijke ontwikkeling van het kind en anderzijds de directe omgevingen waarin dat kind zich ontwikkelt.

5.2 Ruimte masteropleiding Jonge kind naast (aan-)verwant aanbod hbo- en wo-masteropleidingen

Zowel de deeltijd- als de voltijdopleidingen van (matig tot aan-)verwant aanbod in het hoger onderwijs dragen met hun scholing bij aan het aanpakken van knelpunten in de sociale en educatieve sector. Zij streven allen naar het opleiden van professionals die in hun werkzame leven toekomstbestendige bijdragen gaan leveren aan deze sector. Ten aanzien van de impact van het toelaten van de nieuwe masteropleiding Jonge kind in de regio Noord-Nederland en Amsterdam in het bijzonder, naast de bestaande masteropleidingen, stelt Hogeschool IPABO het volgende: Hogeschool IPABO is van mening dat zij met haar nieuwe masteropleiding Jonge kind voldoet aan de behoefte van het haar omringende werkveld. Deze behoefte ligt specifiek op de expertise van het jonge kind en in het bijzonder op het vermogen daar in de brede context van de gehele levenswereld van het jonge kind kansengelijkheid na te streven.

De masteropleiding Jonge kind is niet voornemens jaarlijks grote groepen nieuwe beroepsbeoefenaars op te leiden maar, vanuit samenwerkingen in onderzoek en opleiden, werkenden op te scholen met aanvullende expertise gericht op baby's, zeer jonge kinderen en jonge kinderen in de leeftijdscategorie van 0 tot 8 jaar. Deze kennis was ooit meer belegd bij specialistisch opgeleide professionals en dat specialisme is in de loop der jaren uit beeld geraakt.³⁶ Voor die professionals die zich juist willen inzetten voor het versterken van de voor- en vroegschoolse ontwikkeling bieden de twee masteropleidingen van Hogeschool Rotterdam en Hogeschool IPABO gezamenlijk een passend aanbod. De bereikbaarheid van de masteropleiding is met het starten van de opleiding in de grootstedelijke regio Amsterdam voor woon en werkenden toegankelijker.

De instroom in het hbo-masteraanbod van (aan-)verwante opleidingen is over de afgelopen jaren redelijk stabiel, zie tabel onder.

Totale hbo-masteropleidingen	Studiejaar 2020	Studiejaar 2021	Studiejaar 2022	Studiejaar 2023	Studiejaar 2024
Instroom DT (aan) verwante hbo-masteropleidingen ³⁷	864	1312	1073	1048	1094
Gediplomeerden DT (aan) verwante hbo-masteropleidingen ³⁸	925	766	976	958	onbekend

Tabel 9. Indicatief: totaal instroom deeltijd (aan)verwante hbo-masteropleidingen in Nederland (DUO)

De instroom in de wo-deeltijdvariant van aanverwant aanbod is zeer beperkt en het te verwachten aantal afgestudeerden vanuit de deeltijdvariant is tevens laag, zie tabel onder.

Totale wo-masteropleidingen	Studiejaar 2020	Studiejaar 2021	Studiejaar 2022	Studiejaar 2023	Studiejaar 2024
Instroom totaal DT en VT (aan) verwante wo-masteropleidingen ³⁹	67	67	88	70	51
Instroom uitsluitend DT (aan) verwante wo-masteropleidingen ⁴⁰	8	5	10	3	3

Tabel 10. Indicatief: totaal instroom deeltijd (aan)verwante wo-masteropleidingen in Nederland (DUO)

Conclusie impact op instroom bij (aan)verwante opleidingen

Op basis van alle data en overwegingen zal de nieuwe masteropleiding Jonge kind slechts een beperkte impact hebben op begrote capaciteit van de toekomstige instroom in (aan-)verwant aanbod. Bij de nieuwe master Jonge kind zijn de instroomvereisten, de werksetting en de ruimte voor toepassingen van het

³⁶ Toelichting: Een KLOS of K.L.O.S. is een Kleuterleidster Opleiding School die werd ingevoerd met de Kleuteronderwijswet van 1955. Die speciale opleiding tot kleuterleid(st)er, de Kleuterkweek of KLOS, heeft bestaan tot 1985. In dat jaar ging de opleiding, samen met de Pedagogische Academie (PA) op in de huidige Pedagogische academie voor het basisonderwijs (PABO). Met de Wet op het basisonderwijs (1985) verviel het onderscheid tussen kleuterleidster en onderwijzer. Bron: [Pleidooi voor de kleutervriendelijke school - Stichting Beroepseer](#)

³⁷ Bijlage 12.b. DUO-bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-hbo-domein-hbo-2024

³⁸ Bijlage 12.c. DUO-bewerkt-gediplomeerden-hbo-2024, Selectie verwant DT

³⁹ Bijlage 12.d. DUO-bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-wo-2024, tabblad verwant wo, rij 31.

⁴⁰ Bijlage 12.d. DUO-bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-wo-2024, tabblad verwant wo, rij 32.

geleerde tijdens en na de opleiding specifiek gericht op het jonge kind. Er zijn geen andere opleidingen dan de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam met eenzelfde profilering. Met de omvang van in- en uitstroomgegevens in het (aan-)verwante hbo- en wo-aanbod zijn de knelpunten in de educatieve en sociale sector gericht op het jonge kind niet op te vangen. De arbeidsmarkt vraagt om juist masteropgeleide professionals in combinatie met specifieke expertise op het jonge kind en het professioneel vermogen tot handelen en beïnvloeden van de leefwerelden van de jonge kinderen.

6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

6.1 Prognose geschatte instroom masteropleiding Jonge kind regio Noord-Nederland

Een realistische instroomprognose voor de nieuwe masteropleiding Jonge kind komt tot stand door de vergelijking van de instroom van deels verwante masteropleidingen met een deeltjinstroom. Er zijn drie benaderingen om te komen tot een instroomprognose voor de masteropleiding Jonge kind.

1. Het is aannemelijk dat de jaarlijkse instroom in een hbo-masterprogramma in deeltijd voor deze sector vergelijkbaar zal zijn voor een nieuw (aan-)verwant aanbod. Dat betreft dan de selectie van masteropleidingen in deeltijd, voor werkenden in de sectoren 'Gedrag en maatschappij' en 'Onderwijs' van de (aan-)verwante opleidingen⁴¹. De gemiddelde instroom van werkenden in de (aan-)verwante masteropleidingen in deeltijd over de afgelopen 5 jaar is gemiddeld tussen de 23 en 37 deeltijdstudenten. De totale instroom in Nederland in (aan-)verwant hbo-aanbod over de afgelopen 5 jaar is opgenomen in onderstaande tabel.

Gemiddelde instroom hbo-masteropleidingen	Studiejaar 2020	Studiejaar 2021	Studiejaar 2022	Studiejaar 2023	Studiejaar 2024
Gemiddelde instroom per jaar totaal (aan-)verwante opleidingen	24	36	30	29	30

Tabel 11. Indicatief: gemiddelde instroom deeltijd (aan-)verwante hbo-masteropleidingen in Nederland (DUO)

Er zijn momenteel 36 (aan-)verwante opleidingen waarvan de instroomgegevens inzichtelijk zijn. Toetreding van 1 extra masteropleiding (= impact van 2,5%⁴²) geeft bij een vergelijkbare verdeling een gemiddelde instroom voor het jaar 2024: $1094/37 = 29$. Deze trend van de reguliere instroom over de jaren biedt voldoende ruimte om een extra hbo-masteropleiding toe te laten tot het bestel.

2. Hogeschool Rotterdam stelt op basis van alumni-onderzoek een geschatte instroom van 40 studenten per jaar. De CDHO beschouwt dat als realistisch.⁴³ De aangetoonde regionale (Rotterdamse) behoefte onderbouwt deze beoogde instroom. De instroom van de master Jonge kind van Hogeschool Rotterdam betreft sinds de start 11 studenten (2023) en huidig studiejaar 16 (2024)⁴⁴. Hogeschool IPABO stelt haar eigen verwachtingen van de beoogde instroom iets lager ten opzichte van de beoogde instroom in de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam. Dit is mede gebaseerd op de actuele lagere instroom in Rotterdam en de trend in Nederland voor vergelijkbare hbo-masteropleidingen in deeltijd. Hogeschool IPABO streeft naar een instroom per jaarlijks cohort van 30 studenten.
3. Uit het werkveldonderzoek onder organisaties en instellingen naar de behoefte aan opscholing van eigen medewerkers richting masterprofiel Jonge kind komt uit de steekproef een indicatie van 83 tot op termijn 97 potentiële studenten. Toelichting: in het in 2025 gehouden (regionale) werkveldonderzoek komt als indicatief beeld een aantoonbare behoefte bij de respondenten, die in de positie zijn te besluiten over scholings- en aannamebeleid, om haar medewerkers op te scholen. Uit deze steekproef komt aantoonbaar en in aantallen te duiden de belangstelling en behoefte aan het opscholen van medewerkers tot de masteropgeleide professional Jonge kind. De ervaring met dergelijke steekproeven leert dat de niet elke positief reagerende respondent daadwerkelijk medewerkers laat studeren. Wel toont de steekproef aan dat het realistisch is om instroom te verwachten op basis van een gematigde prognose. Het is aannemelijk dat bij de inzet van een gerichte regionale werving jaarlijks ongeveer 1/3 van de schatting op basis van de steekproef gaan deelnemen aan de masteropleiding Jonge kind.

⁴¹ Betreft alle hbo-masteropleidingen: Educational needs; Leren en innoveren; Learning & innovation; Jonge kind; Pedagogiek.

⁴² Impact van 2,5% op de herverdeling van studenten die willen opscholen is een redelijke en realistische aanname.

⁴³ Bron: CDHO-Advies nieuwe opleiding Master Jonge kind, Kenmerk 2022-080, pagina 13.

⁴⁴ Bron: DUO: <https://duo.nl/open Onderwijsdata/hoger-onderwijs/aantal-studenten/inschrijvingen-eerstejaars-hbo.jsp>.

Geraadpleegd 2-6-2025. Cijfer 2024 bestaat uit 15 vrouwen + <5 mannen (betreft 1 mannelijke student o.b.v. interne informatie).

Op basis van de eerder gestelde drie modelleringen voor de instroom beoogt Hogeschool IPABO een stabiele instroom van haar deeltijdstudenten met een jaarlijkse start van de opleiding. De opleiding stelt als norm te streven naar een jaarlijkse instroom van gemiddeld tussen de 25 tot 30 studenten, na een eerste start met ongeveer 15 tot 20 studenten (conform aanloopaantallen Hogeschool Rotterdam).

Instroomprognoses deeltijdstudenten in de opleiding MJK	Studiejaar 2026-2027	Studiejaar 2027-2028	Studiejaar 2028-2029
Beoogde instroom per cohort	15 tot 20	25 tot 30	25 tot 30

Tabel 12. Prognose instroom master Jonge kind in aantal studenten per cohort

6.2 Aanvullende aspecten met invloed op de instroom

De vraag vanuit het regionale werkveld rondom Amsterdam/Noord-Nederland ligt ruim een factor 4 hoger dan de beoogde instroom voor de actuele (op-)scholingsbehoefte van het werkveld (actueel: totaal 83).⁴⁵ Op dit moment is het aanbod specialistische masteropleiding in het kader van het jonge kind (0-8 jaar) alleen beschikbaar bij Hogeschool Rotterdam. Voor werkgevers en potentiële werkenden in de regio Zuid-Nederland is het -redelijk- uitvoerbaar deze studie te volgen bij Hogeschool Rotterdam. De aangetoonde belangstelling en behoefte van de werkgevers en werkenden in de regio Noord-Nederland toont aan dat deze gekoppeld is aan regionaal aanbod met de bereikbaarheid in Amsterdam. De praktijk leert dat voor werkenden twee jaar studeren op grote afstand van het woon-/werkadres een grote belemmering is. Dat bereikbaar masteraanbod nabij gewenst en noodzakelijk is wordt mede ondersteund door de grote belangstelling en toeloop bij aanbod van Hogeschool IPABO voor (kleinschalig) post-hbo-aanbod en congressen gericht op het jonge kind. Goede bereikbaarheid is daarbij een van de succesfactoren.

Het is aannemelijk dat Hogeschool IPABO jaarlijks 25 tot 30 masterstudenten Jonge kind voor het -regionale- werkveld via de deeltijdvariant op kan leiden. Gezien de regionale behoefte kan Hogeschool IPABO daarmee het onderwijs rendabel vormgeven en is er voldoende ruimte in het aanbod voor Noord-Nederland.

⁴⁵ Bijlage 13.b. Uitkomsten werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO. 14-6-2025. Tabblad Vacatures

Onderbouwing aanvraag bekostiging

7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

7.1 Kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte van het masterprofiel Jonge kind

Voor het onderzoek naar de kwantitatieve arbeidsmarkt voor de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO is gebruikgemaakt van de analyse die ten grondslag ligt aan de aanvraag master Jonge kind van de hogeschool van Rotterdam. Daarin is tevens het oordeel over de aanvraag van Hogeschool Rotterdam door de CDHO meegenomen. Voor de landelijk behoefte is de ROA-database benut voor het verwerven van indicaties over de toekomstige arbeidsmarktbehoefte. Aanvullend is de regionale arbeidsmarktbehoefte bij aan Hogeschool IPABO gelieerde organisaties uitgevraagd. Deze vraag is gesteld via enquêtes, waarin de eindverantwoordelijken (bestuurders, directeurs, schoolleiders) hun intenties formuleren met betrekking tot de opscholingsbehoefte en de vacatures in de eigen organisatie, zowel voor de huidige situatie als na respectievelijk 3 en 5 jaar.

Deze online enquête is in de periode april tot juni 2025 uitgezet in het regionale netwerk van IPABO. Voor de enquête is gebruikgemaakt van het relatiebestand van Hogeschool IPABO (eigen contacten), voornamelijk gevestigd in Noord-Holland met enkele vestigingsplaatsen elders in het land.⁴⁶ De oproep voor de enquête is in mei herhaald. In deze werkveldbehoeftepeiling is enerzijds getoetst of er inhoudelijk behoefte is aan de kwalificaties van de masterprofessional Jonge kind en anderzijds wat de eigen opscholingsbehoefte is en hoeveel vacatures men verwacht te gaan krijgen in de eigen organisatie.

Totaal zijn er 47 goed ingevulde enquêtes retour gekomen.⁴⁷ Deze reacties zijn allemaal herleidbaar op persoon, organisatie, functie en verifieerbaar. Van de respondenten zijn alleen bij de kwantitatieve ramingen die uitslagen meegenomen die van de bestuurders/eindverantwoordelijken afkomstig zijn (passende respondenten). Er is gecheckt op dubbelingen. Bij dubbelingen van bijvoorbeeld de bestuurder en een directeur van een locatie/organisatie zijn alleen de data van de bestuurder meegenomen. Voor het komen tot totalen zijn uitsluitend de kwantitatieve gegevens benut van respondenten die verantwoordelijkheid hebben voor aanstelling en opscholing. Verder zijn de aantallen van vacature en scholing alleen meegenomen als deze in concrete aantallen zijn gesteld. Dus opmerkingen als 'veel vacatures' zijn niet meegenomen. Er is conservatief geteld bij de vacatures en bij de opscholingsbehoefte. Zo is een vacature van 1 a 2 personen meegenomen als 1 vacature. Een groot deel van de respondenten is gesitueerd en werkzaam in Noord-Holland/Amsterdam.⁴⁸

Vacatureruimte in de organisatie (aantal passende respondenten= 25)	
Het aantal vacatures met diepgaande expertise gericht op het jonge kind dat wij momenteel hebben is	86
Het aantal vacatures met diepgaande expertise gericht op het jonge kind dat wij over ca 3 jaar verwachten is	101
Het aantal vacatures met diepgaande expertise gericht op het jonge kind dat wij over ca 5 jaar verwachten is	145

Tabel 13. Uitvraag vacatureruimte voor de masterprofessional Jonge kind⁴⁹

⁴⁶ De andere delen Nederland in de uitvraag werkveld betreffen: Doetinchem (Gelderland); Rotterdam (Zuid-Holland); Utrecht (Utrecht); Zwolle (Overijssel); Land van Cuijk, Maashorst en Oss (Noord-Brabant); en een landelijke organisatie.

⁴⁷ Bijlage 13.a. Rapportage Werkveldbehoeftepeiling Master Jonge kind, IPABO. Periode april-juni. 14-6-2025

⁴⁸ Zie tevens overzicht respondenten in NL-kaart op pagina 11 van deze aanvraag, paragraaf 3.3.

⁴⁹ Bijlage 13.b. Uitkomsten Werkveldbehoeftepeiling Master Jonge kind, IPABO. 14-6-2025. Tabblad Vacatures

Opscholingsbehoefte in de organisatie (aantal passende respondenten= 29)	
Het aantal medewerkers dat wij op dit moment willen opleiden (opscholen) met deze masteropleiding is naar schatting	83
Het aantal medewerkers dat wij over ca 3 jaar willen opleiden (opscholen) met deze masteropleiding is	89
Het aantal medewerkers dat wij over 5 jaar willen opleiden (opscholen) met deze masteropleiding is	97

Tabel 14. Uitvraag opscholingsbehoefte van medewerkers masteropleiding Jonge kind⁵⁰

De conclusie van de werkveldbehoeftepeiling via de online enquête is dat er in het werkveld rondom Hogeschool IPABO een concrete en aantoonbare behoefte aan mastergeschoolde professionals gericht op het jonge kind is. Dit is naast de iets minder hoog scorende en ook aantoonbare wens en bereidheid om eigen medewerkers te scholen. Naar de inschatting van Hogeschool IPABO zal de begrote capaciteit van de toekomstige afgestudeerden van de masteropleiding Jonge kind enige positieve impact hebben op het vervullen van de arbeidsmarktbehoefte zoals door partijen is aangegeven in de werkveldbehoeftepeiling. De masteropleiding leidt echter niet op voor een nieuw beroep, maar richt zich op het opscholen en bijscholen van werkenden. Deze nieuwe masteropleiding is aanvullend aan het bestaande masteraanbod voor Pedagogiek, Educational needs, Learning & innovation en Leren en innoveren. Gezien de omvang van de actuele behoefte en de verwachte behoefte is er voldoende ruimte in het bestel voor de opscholing op masterniveau van werkenden met jonge kinderen en hun begeleiders, leraren en verzorgenden via de nieuwe masteropleiding Jonge kind in de regio Amsterdam en Noord-Nederland.

7.2 Kwantitatieve landelijke arbeidsmarktbehoefte in de sector volgens de ROA-statistics

Hogeschool IPABO heeft de meest relevante specifieke opleidingstypes uit de ROA-data⁵¹ geselecteerd om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te geven van de landelijke arbeidsmarktbehoefte aan vergelijkbare afgestudeerden. Het (aan)verwante opleidingsaanbod is met name terug te vinden in de onderwijsonderdeel Onderwijs en deel in het onderdeel Gedrag en maatschappij. Het opleidingstype master-onderwijs en pedagogische wetenschappen is voor de analyse meest relevant. Het ROA typeert de vooruitzichten als redelijk en met enige knelpunten in de personeelsvoorziening voor masterprofessionals in dit domein.

Opleidingstype master - onderwijskunde en pedagogische wetenschappen					
onderwerp	aantal	totaal 6 jr. %	gem. jaarlijks %	indicator	typering
verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	-400	-1	-0,1		erg laag
verwachte vervangingsvraag tot 2028	12000	18	2,8		gemiddeld
verwachte baanopeningen tot 2028	12000	18	2,8		gemiddeld
verwachte instroom van schoolverlaters tot 2028	11600	17	2,7		laag
ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2028				1,01	enige
ITA ⁵² toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2028				1,01	redelijk

Tabel 15. ROA-statistics Arbeidsmarktprognose opleidingstypen van het jonge kind. April 2025

In deze aanvraag is tevens op het niveau van de beroepsgroepen van werkenden in de educatieve en sociale sector gekeken. Op basis van de analyse van de ROA-statistics voor de beroepsgroepen pedagogische medewerker kinderopvang⁵³, onderwijsassistenten en voor leerkrachten basisonderwijs⁵⁴ wordt voorzien dat de knelpunten in de personeelsvoorziening in 2028 groot zal zijn. De masteropleiding Jonge kind richt zich met haar instroom op werkenden in deze sector.

⁵⁰ Bijlage 13.b. Uitkomsten Werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO. 14-6-2025. Tabblad Opscholing deeltijd.

⁵¹ Bijlage 14.a. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie Opleidingstype M-onderwijsk.-pedagog.w. Geraadpleegd 17-4-2025.

⁵² Indicator Toekomstige arbeidsmarktsituatie (ITA), een waarde tussen 1,01 en 1,05 duidt op een evenwichtssituatie.

⁵³ Bijlage 14.b. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie beroep leidster kinderopvang. Geraadpleegd 17-4-2025.

⁵⁴ Bijlage 14.c. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie beroep leerkracht. Geraadpleegd 17-4-2025.

Deze analyse geeft het belang van opscholing aan met enerzijds het behoud van de geschoolde medewerkers voor deze sector waarin grote krapte is. Anderzijds is er een aanpalend belang voor de sector: namelijk de inbreng van de nieuwe kennis en kunde en effectief handelingsrepertoire in de werkpraktijken door de masterprofessionals Jonge kind. Het is aannemelijk dat door op de werkvloer aanwezige ervaren én professionele masterexpertise complexe moeilijke situaties met en rondom het jonge kind voor medewerkers en assistenten beter hanteerbaar worden gemaakt. Door die versterkingen van -en professionele verbeteringen in- de werkpraktijk ervaren de medewerkers steun en hulp bij hun werkzaamheden, met als te verwachten -en gewenst- effect dat zij hun werk langer en met (meer) plezier kunnen uitoefenen. Naast de maatschappelijke en sociale belangen voor de kansengelijkheid, met de benodigde interventies in de voor- en vroegschoolse levensfase van het jonge kind, biedt de masteropleiding Jonge kind meer maatschappelijke relevantie op. Bij het inzetten van voldoende masteropgeleide professionals met hun specifieke expertise, vermogen en opdrachten gaan zij aantoonbaar bijdragen aan het versterken van de werkomgeving van pedagogische medewerkers in de kinderopvang, voor onderwijsassistenten en voor leerkrachten basisonderwijs. Dat vergroot de aantrekkelijkheid van de sector.

Beroepsgroep (pedagogisch) medewerkers kinderopvang en onderwijsassistenten					
onderwerp	aantal	totaal 6 jr. %	gem. jaarlijks %	indicator	typering
verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	34000	18	2,8		erg hoog
verwachte vervangingsvraag tot 2028	19800	10	1,7		laag
verwachte baanopeningen tot 2028	53800	28	4,3		gemiddeld
ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028				0,877	groot

Tabel 16. ROA-statistics Arbeidsmarktprognose beroepsgroepen gerelateerd aan kinderopvang van het jonge kind. April 2025

Beroepsgroep leerkrachten basisonderwijs					
Onderwerp	aantal	totaal 6 jr. %	gem. jaarlijks %	indicator	typering
verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	4400	3	0,5		gemiddeld
verwachte vervangingsvraag tot 2028	16800	11	1,7		laag
verwachte baanopeningen tot 2028	21200	14	2,1		laag
ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2028				0,88	groot

Tabel 17. ROA-statistics Arbeidsmarktprognose beroepsgroepen gerelateerd aan educatie van het jonge kind. April 2025

Conclusie kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte

De cijfers van de ROA-data tot 2028 zijn iets minder gunstig dan ten tijde van de aanvraag van de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam (tot 2026). Alsnog blijkt uit de ITKB⁵⁵ een landelijke aantoonbare geringe behoefte aan deze masterprofessional en een grote behoefte aan het behouden van werkenden in de sociale en educatieve sector. In dat kader is er kwantitatief aangetoond dat er enige ruimte is voor de masteropleiding Jonge kind.

Hogeschool IPABO beoogt met de alumni van de masteropleiding Jonge kind niet om vacatures op basis van uitbreiding of vervanging te gaan vervullen, maar de kwaliteit van zorg en begeleiding op de werkvloer te versterken met werkenden die beschikken over gespecialiseerde kennis op masterniveau. Daarmee is er geen sprake van uitbreiding van de omvang van de aanstellingen met afgestudeerde masterprofessionals Jonge kind. De opleiding in deeltijd beoogt enerzijds door de opscholing tijdens het werk bij te dragen aan het vergroten van de interne arbeidsmobiliteit (carrièreperspectief) en met de mogelijkheid tot verder professionaliseren en specialiseren in het jonge kind het beroep voor werkenden in de sector aantrekkelijker te maken. Anderzijds beoogt de masteropleiding dat de masterprofessionals, door het tijdig inbrengen van werkbare oplossingen en interventies voor complexe omstandigheden en uitdagingen op de werkvloer, bijdragen aan het verminderen van uitval van collega's en uitstroom uit de sector.

⁵⁵ ITKB: Indicator toekomstige knelpunten naar beroepsgroepen (ITKB), naarmate de waarde van de indicator lager wordt, zijn de verwachte knelpunten groter.

7.3 Kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte naar professionals met het masterprofiel Jonge kind

Hogeschool IPABO verhoudt zich met het aanbod in de masteropleiding Jonge kind tot het aangekochte profiel en onderwijsprogramma Master Jonge kind van Hogeschool Rotterdam. Ook zij richt zich op het opscholen van werkende medewerkers in de voor- en vroegschoolse educatie, de kinderopvang en het primair onderwijs tot specialisten op masterniveau. De masteropleiding Jonge kind richt zich met haar aanbod tot professionele verdieping op het behouden van werknemers voor de sector door het ondersteunen van professionals op de werkvloer. Omdat Hogeschool IPABO een hechte relaties heeft met haar omringend werkveld in de regio Amsterdam/Noord-Holland heeft zij haar netwerk bevraagd welke kwalificaties zij van belang vinden voor de sector en voor hun organisatie. Deze behoeftepeiling is uitgevoerd in de periode april-juni 2025. De verzamelde data is weergegeven in een rapportage; een Exceloverzicht van de volledige ruwe data en in een verzameling van de testimonials.⁵⁶ Vooral in dit laatste bijlageonderdeel, de testimonials in de werkveldbehoeftepeiling, omschrijven de respondenten klip en klaar de behoefte aan masteropgeleide professionals Jonge kind.⁵⁷ Bij de behoeftepeiling is uitgevraagd welke belang de respondent hecht aan bepaalde kwalificaties van de master professional Jonge kind.⁵⁸ Onderstaand zijn de kwalificaties in een overzicht gezet.

Tabel 18. Belang professionele vaardigheden masterprofessional Jonge kind in grafiek.

Belang professionele vaardigheden master Jonge kind (n=47)	Meest	Redelijk	Minder	Weet niet
Pedagogische en didactische vaardigheden die de ontwikkeling en het leren van jonge kinderen ondersteunen	37	7	0	3
De brede ontwikkeling van jonge kinderen tussen 0-8 jaar (o.a. spelontwikkeling, zelfregulering, motoriek en taal)	36	8	0	3
Ontwerpen van een spelgeoriënteerd curriculum	32	11	1	3
Ondersteuning van zelfregulering: emoties, gedrag en aandacht	32	12	0	3
Factoren die de ontwikkeling beïnvloeden	31	13	0	3
Verdieping in pedagogiek	28	12	4	3
Werkvormen voor intercollegiale professionalisering	26	14	4	3
Kennis van bevorderende en belemmerende factoren voor kansengelijkheid	24	17	3	3
Zorgstructuur rond het jonge kind	24	17	3	3
Educatief partnerschap met ouders	23	21	0	3
Onderzoeksvaardigheden	23	15	5	4
Samenwerken en -leven in de wijk	19	15	9	4
Veranderkunde	17	15	12	3
Culturele sensitiviteit	16	22	6	3
Wet- en regelgeving kinderopvang en basisonderwijs	11	21	11	4
Internationale perspectieven op het jonge kind	8	19	14	6
Historische ontwikkeling rond educatie en onderwijs aan het jonge kind	6	22	16	3

Tabel 19. Belang professionele vaardigheden masterprofessional Jonge kind in tabel.

⁵⁶ Bijlagen 13 a, b, c. Werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO. Periode april-juni. 14-6-2025

⁵⁷ Bijlage 13.c. Testimonials respondenten. Werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO. 14-6-2025

⁵⁸ Bijlage 13.b. Uitkomsten werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO. 14-6-2025. Tabblad Resultaat Vaardigheden

De validatie van het profiel masterprofessional Jonge kind en de kerninhouden van de masteropleiding zijn in de voorgaande hoofdstukken van deze aanvraag al beschreven. Aanvullend zijn de thema's, zoals ze ook beschreven zijn in de testimonials, geanalyseerd en bewerkt tot een hanteerbaar overzicht met een toelichting en de door de respondenten afgegeven signalen. Dat levert de volgende opdracht van het werkveld op voor de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO.

Werkveldonderzoek naar het belang van de masteropleiding Jonge kind voor de sector: de kernpunten		
Thema's voor de sector	Toelichting	Signaal
1. Het jonge kind vraagt om specialistische kennis	Er is een breed gedeeld gevoel dat het jonge kind (0–8 jaar) een eigen pedagogisch-didactisch specialisme vormt, anders dan het oudere schoolkind. De huidige pabo-opleidingen bieden onvoldoende diepgang over deze leeftijdsgroep. De overgang van de vroegere KLOS-opleiding naar de generieke pabo heeft geleid tot verlies van cruciale kennis.	Er is een inhoudelijk gat ontstaan in de opleiding van professionals voor het jonge kind, dat alleen met een gespecialiseerde masteropleiding gedicht kan worden.
2. Toenemende complexiteit en achterstanden bij jonge kinderen	Professionals signaleren meer gedragsproblemen, lagere taalvaardigheid, en een afname van spelniveau bij instromende kleuters. Deze trends worden gekoppeld aan maatschappelijke veranderingen zoals schermgebruik, individualisering en diversiteit. Deze signalen vragen om diepgaande pedagogische en psychologische kennis.	De ontwikkeling van jonge kinderen verloopt complexer, en vraagt om hooggekwalificeerde professionals met actuele, wetenschappelijk onderbouwde kennis.
3. Kansengelijkheid ontstaat vroeg en moet vroeg worden aangepakt	Onderwijsachterstanden beginnen vaak al voor de basisschoolleeftijd. Preventieve interventie is essentieel en kan alleen effectief worden uitgevoerd door professionals met gespecialiseerde kennis van jonge kindontwikkeling, inclusie en diversiteit.	Kansengelijkheid vraagt om vroege, deskundige interventies, ondersteund door masteropgeleide professionals.
4. Huidige opleidingen en werkvloer missen verdieping en afstemming	De pabo wordt als te generiek ervaren en biedt onvoldoende voorbereiding op werken met het jonge kind. Samenwerking binnen IKC's wordt bemoeilijkt door verschil in opleidingsniveau en achtergrond. Een masteropleiding kan bruggen bouwen tussen sectoren en niveaus.	De masteropleiding biedt zowel inhoudelijke verdieping als structurele verbinding tussen opvang en onderwijs.
5. Verdwijning van waardevolle kennis door uitstroom	De uitstroom van ervaren kleuterleerkrachten met een KLOS-achtergrond leidt tot verlies van cruciale kennis in de onderbouw. Er ontstaat een leemte die niet vanzelf wordt opgevuld.	De uitstroom van ervaren professionals vergroot de urgentie om nieuwe, hoogopgeleide vakmensen op te leiden via een mastertraject.
6. Behoeft aan leiderschap, onderzoek en innovatie	De masteropleiding wordt gezien als een kweekvijver voor toekomstige pedagogisch leiders, beleidsontwikkelaars en onderzoekende professionals. Vooral in grootstedelijke contexten is er behoefte aan strategisch denkende mensen met inhoudelijke diepgang.	De masteropleiding biedt beleidsmatige en strategische meerwaarde op school-, wijk- en stadsniveau.
7. Vergelijking met het buitenland	Scandinavië wordt regelmatig genoemd als voorbeeld waar werken met jonge kinderen op masterniveau vanzelfsprekend is. Nederland blijft hierin achter.	Nederland moet aansluiten bij internationale ontwikkelingen door het structureel opleiden van jonge-kind-professionals op masterniveau.

Tabel 20. Opbrengst analyse en bewerking testimonials respondenten werkveldbehoeftepeiling Hogeschool IPABO

7.4 Het belang van een masteropleiding Jonge kind voor het werkveld

De kwaliteit van de vroegschoolse educatie vormt een essentiële basis voor de ontwikkeling van jonge kinderen en is cruciaal in het bevorderen van kansengelijkheid. Juist in de voor- en vroegschoolse periode liggen kansen om achterstanden tijdig te signaleren en effectief aan te pakken. Een gespecialiseerde masteropleiding voor professionals die werken met jonge kinderen is daarom dringend nodig. Hoewel de pedagogische kwaliteit op veel scholen op orde is, stelt de Inspectie van het Onderwijs in haar rapportage van vorig jaar⁵⁹ dat het didactisch handelen op een substantieel aantal scholen tekortschiet. Leerkrachten voeren te weinig structurele en doelgerichte activiteiten uit, met name op het gebied van taalontwikkeling en benutten de mogelijkheden tot interactie en actieve betrokkenheid van de leerlingen onvoldoende. Dit vraagt om diepgaande expertise en gerichte scholing, die geboden kan worden binnen een masteropleiding. Daarnaast ontbreekt het op veel scholen aan een heldere visie en structurele kwaliteitszorg met betrekking tot vroegschoolse educatie. Slechts een klein deel van de scholen heeft deze educatie geïntegreerd binnen de kwaliteitscyclus, met duidelijke ambities, doelen en evaluatiemomenten. Een masteropleiding kan professionals opleiden tot leiders in hun vakgebied, die de kwaliteitszorg en beleidsontwikkeling op schoolniveau kunnen aansturen en verbeteren.

Belangrijkste bevindingen

Hieronder leest u de belangrijkste bevindingen in 1 oogopslag. Meer informatie vindt u op pagina 3 van dit korte rapport.

- In grote lijnen is de kwaliteit van vroegschoolse educatie op de meerderheid van de scholen op orde, maar we zien risico's binnen bepaalde kwaliteitsgebieden.
- De kwaliteit vroegschoolse educatie verschilt tussen scholen.
- De kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur verschilt tussen scholen.
- De doorgaande lijn en samenwerking met de voorschool kan beter.
- De samenwerking met ouders kan beter.
- De kwaliteit van het pedagogisch handelen van de leerkracht is in orde.
- De kwaliteit van het didactisch handelen van de leerkracht vraagt aandacht.
- Het aanbod is grotendeels in orde, maar er zijn nog verbeterpunten.
- Er is goed zicht op de brede ontwikkeling van de leerlingen, maar de begeleiding en zorg kan planmatiger en beter geëvalueerd worden.
- De kwaliteit van de vroegschoolse educatie hangt positief samen met de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur op de scholen.

Figuur 3. De kwaliteit van de vroegschoolse educatie OCW Juli 2024⁶⁰

Een ander knelpunt is de gebrekkige samenwerking tussen voorschoolse en vroegschoolse instellingen. Op veel scholen ontbreekt een warme overdracht, waardoor belangrijke ontwikkelingsgegevens verloren gaan en de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen wordt onderbroken. Een masteropleiding kan onderwijsprofessionals toerusten met de kennis en vaardigheden om deze samenwerking effectief vorm te geven, over de grenzen van verschillende organisaties heen. Tenslotte is er ook behoefte aan versterking van de samenwerking met ouders. Op veel scholen participeren ouders onvoldoende in educatieve activiteiten en ontbreekt specifiek ouderbeleid. Professionals met een masteropleiding zijn bekwaam om ook ouders te ondersteunen en te begeleiden in hun rol als partner in de ontwikkeling van hun kind.

De plaatsvervangende inspecteur-generaal van het Onderwijs, [REDACTED] stelt in haar voorwoord van het Landelijk rapport LEA/vve 2022/2023⁶¹ dat een belangrijk uitgangspunt voor het onderwijs is dat ieder kind in Nederland gelijke kansen wordt geboden. Kansenongelijkheid begint helaas al op jonge leeftijd, al voordat kinderen naar school gaan. Daarom werken veel partijen aan het tegengaan hiervan. Daarbij spelen Nederlandse gemeenten een belangrijke rol. Een van de instrumenten die zij inzetten voor het terugdringen van kansenongelijkheid is het onderwijsachterstandenbeleid.

⁵⁹ Bijlage 15. Kort rapport De kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Inspectie van het Onderwijs (2024)

⁶⁰ Bijlage 15. Kort rapport De kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Inspectie van het Onderwijs (2024). Pag. 1

⁶¹ Bijlage 16. Landelijk rapport LEA/ vve 2022/2023 & themaverdieping Resultaatafspraken vroegschoolse educatie, januari 2024. Pag. 2

Een onderdeel hiervan is een jaarlijks overleg dat gemeenten voeren met de houders van kinderopvangorganisaties en met schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs. Het overleg over onderwijsachterstanden wordt vaak de Lokale educatieve agenda (LEA) genoemd en is wettelijk verplicht. Ook overleggen de betrokken partijen als onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid specifiek over de voor- en vroegschoolse educatie (vve). Vve is bedoeld voor kinderen die op grond van omgevingsfactoren die buiten henzelf liggen (zoals armoede, anderstaligheid en opleidingsniveau van ouders) een verhoogd risico lopen op onderwijsachterstanden. In Nederland is specifiek gekozen voor doelgroepenbeleid, omdat dat een bewezen effectieve aanpak is om kinderen met een ongunstige thuissituatie een betere start van het onderwijs te geven. Iedere Nederlandse gemeente stelt indicatoren op, op basis waarvan zij kinderen selecteren waarvoor het doelgroepenbeleid bedoeld is. Deze kinderen komen in aanmerking voor vve. Tot de leeftijd van 4 jaar wordt gesproken over voorschoolse educatie. Eenmaal op de basisschool betreft het de vroegschoolse educatie.⁶² Het verbeteren van de vroegschoolse educatie vereist gespecialiseerde en diepgaande kennis en vaardigheden. Een masteropleiding Jonge kind is noodzakelijk om leerkrachten te professionaliseren, kwaliteitszorg te versterken, doorgaande lijnen te realiseren en ouders beter te betrekken. Alleen zo kunnen we jonge kinderen de optimale ontwikkelingskansen bieden die ze verdienen.

De masteropleiding Jonge kind integreert in de opleiding de aanbevelingen van de inspectie onderwijs ⁶³	
Realiseer een doorgaande lijn en samenwerking tussen de voor- en vroegschool.	Zorg voor een warme overdracht voor alle doelgroepeuters die de overstap maken naar groep 1-2 van de basisschool. Maak afspraken over een doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool op het gebied van het aanbod, het pedagogisch-didactisch handelen, het ouderbeleid en de zorgstructuur en voer uit.
Betrek ouders in groep 1-2 intensiever bij school.	Zorg voor gericht ouderbeleid op het gebied van vroegschoolse educatie. Betrek ouders structureel en regelmatig bij educatieve activiteiten in de klas. Stimuleer ouders om thuis ook ontwikkelingsstimulerende activiteiten uit te voeren met hun kind. Ondersteun ouders hierbij en geef ze informatie en handvatten, zodat zij ook weten wat er precies van hen verwacht wordt.
Integreer vroegschoolse educatie binnen de kwaliteitszorgcyclus van de school en het bestuur.	Stel heldere ambities en bijbehorende doelen op het gebied van vroegschoolse educatie op. Evalueer de vroegschoolse educatie cyclisch. Borg datgene wat goed gaat.
Verbeter en versterk de didactische vaardigheden van de leerkracht.	Professionaliseer de leerkracht in de onderbouw. Investeer in het aanbieden van effectieve en gerichte activiteiten, specifiek gericht op taalontwikkeling. Zorg ervoor dat leerlingen de hele dag gericht oefenen met taal. Besteed aandacht aan en stimuleer het aanpakgedrag (gebruik van strategieën) van leerlingen. Stem de activiteiten af op de verschillen in ontwikkeling van leerlingen. Geef feedback op het leerproces.
Zorg voor een dekkend aanbod in groep 1-2, afgestemd op de leerlingpopulatie.	Investeer in een dekkend aanbod op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Richt de leeromgeving in groep 1-2 zo in dat deze een uitdaging vormt voor de leerlingen en uitlokt tot spel en ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.
Zorg voor planmatige begeleiding en evalueer cyclisch.	Bied leerlingen met een (risico op) achterstand in ontwikkeling planmatige zorg aan, in navolging op de planmatige zorg en begeleiding die de voorschool heeft aangeboden. Evalueer de planmatige zorg en begeleiding cyclisch en pas daar waar nodig (onderbouwd) aan.
Leer van en met elkaar.	Ga met andere scholen en/of besturen en partners in gesprek over de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie. Deel wat goed gaat en wat beter kan. Zoek scholen op die de ambities en doelen op het gebied van vroegschoolse educatie halen en laat je inspireren.

Tabel 21. Essentie masteropleiding Jonge kind overeenkomstig aanbevelingen gemeentelijke Lokale educatieve agenda (LEA) met partijen uit de kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs

⁶² Bijlage 16. Landelijk rapport LEA/ vve 2022/2023 & themaverdieping Resultaatafspraken vroegschoolse educatie, januari 2024. Pag. 41

⁶³ Bijlage 15. Kort rapport De kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Inspectie van het Onderwijs (2024). Pag. 7

8. Noodzaak tot start nieuwe opleiding

8.1 Belang masteropgeleide professionals voor de sociale en educatieve sector

In de voorgaande hoofdstukken is zowel kwantitatief als kwalitatief aangegeven dat er behoefte is aan masterprofessionals met verdiepte expertise gericht op het jonge kind. De laatste decennia is er steeds meer aandacht gekomen voor het belang van de ontwikkeling van jonge kinderen tussen 0 en 8 jaar voor hun verdere leven. In deze jaren ontwikkelt het brein zich in hoog tempo en vinden cruciale ontwikkelingen plaats die het fundament vormen voor sociaal en cognitief functioneren tot in de volwassen leeftijd. Op driejarige leeftijd zijn de verschillen tussen kinderen al groot. In de kinderopvang en de onderbouwgroepen (groep 1-3) van het primair onderwijs staan professionals voor de complexe uitdaging om kinderen van diverse achtergronden en zeer uiteenlopende ontwikkelingsniveaus te ondersteunen en te stimuleren in hun ontwikkeling. Hoewel enkele positieve effecten gevonden zijn van de voorschool op kinderen die opgroeien in armoede, is de huidige aanpak en kwaliteit van kinderopvang, primair onderwijs en de samenwerking tussen deze beide instellingen niet voldoende om blijvend bij te dragen aan kansengelijkheid en inclusie.

Vanuit internationaal perspectief vormt Nederland een uitzondering, in die zin dat hier geen traditie bestaat van masteropleidingen in educatie en onderwijs aan het jonge kind. Toch vraagt de actuele situatie om verbetering van kwaliteit, waarvoor specialistische kennis, denken op metaniveau en daadkracht nodig zijn. Dat vraagt om professionals die complexe vraagstukken rond het jonge kind vanuit een kritische en onderzoekende houding te lijf durven gaan. Zij hebben diepgaande kennis nodig van de ontwikkeling van jonge kinderen en de factoren die daarop van invloed zijn. Ze herkennen behoeften van kinderen, ouders en professionals op microniveau en zien ook de invloed van systemische patronen op beleidsmatig en maatschappelijk niveau. Dit vraagt om een reflectieve houding en ethisch moreel handelen, waarbij pedagogische keuzes worden afgewogen op basis van actuele kennis en praktijkervaring. Kansengelijkheid staat hierbij centraal: professionals hanteren inclusieve pedagogische strategieën die rekening houden met diversiteit in achtergronden en thuissituaties.

Deze professionals moeten over onderzoeksvaardigheden beschikken om praktijkvraagstukken te kunnen analyseren, en systematisch innovatieve oplossingen te ontwerpen en duurzaam te kunnen implementeren. Zij moeten verder kunnen kijken dan hun eigen werksituatie en inter-, multi-, of transdisciplinaire samenwerking tot stand kunnen brengen. Deze professionals kunnen via informeel leiderschap sterke partnerschappen aangaan en een gezamenlijke visie ontwikkelen om de doorgaande ontwikkeling van kinderen te waarborgen. Door actieve kennisdeling en bijdrage aan professionele ontwikkeling van teamleden dragen zij bij aan duurzame verbeteringen.

8.2 Masteropleiding Jonge kind ingezet in de grootstedelijke regio Amsterdam

In deze paragraaf volgt ter illustratie het beeld van de knelpunten in de regio Amsterdam, met de probleemschets rond jonge kinderen, welke het pleidooi voor een masteropleiding Jonge kind versterkt. In een stad als Amsterdam, waar sociaaleconomische ongelijkheid sterk samenhangt met ontwikkelingskansen, is de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie van levensbelang. Kinderen die opgroeien in kwetsbare omstandigheden starten vaak met een achterstand. Juist in de eerste levensjaren liggen er kansen om die achterstand te voorkomen of te verkleinen. Een gespecialiseerde masteropleiding Jonge kind is onmisbaar bij het opleiden van professionals die deze taak aankunnen. Een groot aantal onderzoeken en de getoonde cijfers spreken voor zich. Uit de armoedemonitor gepubliceerd in 2023⁶⁴ met cijfers vanuit 2022 blijkt dat ruim 17% van de Amsterdamse kinderen opgroeit in een minimahuishouden. Meer dan een kwart woont in een eenoudergezin en 27% van de jonge gezinnen leeft in te kleine woningen. Deze omstandigheden versterken elkaar en vormen een risicofactor voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Dat maakt het des te zorgelijker dat slechts 60% van de doelgroeppeuters in Amsterdam daadwerkelijk gebruikmaakt van voorschoolse educatie. In sommige stadsdelen, zoals Noord en Zuidoost, is de deelname nog lager. Terwijl het aanbod er wel is, blijkt de toegang of aansluiting vaak onvoldoende.

⁶⁴ Broninformatie gevonden via link: <https://onderzoek.amsterdam.nl/publicatie/armoedemonitor-2022>

Tegelijkertijd laat de kwaliteit van vve te wensen over. Volgens de Inspectie van het Onderwijs voldoet bijna de helft van de pedagogisch medewerkers in Amsterdam niet aan de taaleisen die wettelijk zijn vastgesteld. Dat betekent dat duizenden peuters -zo'n 6.500- met een taalachterstand de basisschool instromen. Zonder sterk taalaanbod in de vroege jaren is de kans groot dat die achterstand zich doorzet in de rest van de schoolloopbaan. Daar komt bij dat basisscholen kampen met een structureel tekort aan leerkrachten. In Nieuw-West loopt dit op tot ruim 30%, en het stedelijk gemiddelde ligt in 2025 op 21%. De schaarse beschikbare tijd en inzetbaarheid van personeel laat weinig ruimte voor scholing of verdieping.

Een ander knelpunt is de gebrekkige samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en basisscholen. Uit diverse onderzoeken blijkt dat bij de helft van de scholen de warme overdracht tussen voorschool en groep 1 ontbreekt. Daarmee gaan cruciale ontwikkelingsgegevens verloren. Ook ouderbetrokkenheid is nog onvoldoende geborgd: slechts één op de vier scholen heeft een helder beleid op dit vlak. Zeker in een stad met zoveel culturele diversiteit is het belangrijk dat professionals weten hoe ze ouders effectief betrekken bij de ontwikkeling van hun kind. Hierover zijn inmiddels vele relevante onderzoeksrapporten opgeleverd.⁶⁵

Een masteropgeleide professional brengt niet alleen vakinhoudelijke kennis mee over ontwikkeling, taalstimulering en pedagogiek, maar ook leiderschap, visie en verbindend vermogen. Deze professionals kunnen functioneren als bruggenbouwers tussen kinderopvang, school, ouders en gemeente. Bovendien zijn ze in staat om beleid te ontwikkelen, collega's te coachen en duurzame kwaliteitszorg te implementeren. Juist in pilotwijken als Nieuw-West en Zuidoost, waar de onderwijsdruk het hoogst is, zijn zulke professionals hard nodig.

8.3 Conclusie masteropleiding Jonge kind voor de metropoolregio Amsterdam

Amsterdam heeft urgent behoefte aan hoogopgeleide specialisten op het vlak van vroegschoolse educatie, met accent op taalontwikkeling, pedagogisch leiderschap en ketensamenwerking. De inbreng van een masteropgeleide professional Jonge kind is essentieel bij het toerusten van onderwijsprofessionals met de kennis en vaardigheden die passen bij de complexiteit van het Amsterdamse onderwijslandschap. Het is een investering in gelijke kansen, in kwaliteit van het onderwijs en in de toekomst van kinderen. Alleen met diepgaand geschoolde experts kunnen we de vicieuze cirkel van achterstanden doorbreken en toewerken naar een inclusieve, kansrijke start voor ieder kind. Op basis van een breed scala aan opmerkingen van professionals uit het werkveld zijn hieronder de belangrijkste signalen geanalyseerd die het belang van een gespecialiseerde masteropleiding Jonge kind benadrukken. De sector vraagt om een structurele investering in specialistische kennis over het jonge kind. De reacties laten zien dat de huidige opleidingen tekortschieten, dat de praktijk steeds complexer wordt, en dat er dringend behoefte is aan hoogopgeleide professionals die pedagogisch leiderschap kunnen nemen, kunnen verbinden en bijdragen aan kansengelijkheid.

De masteropleiding Jonge kind biedt de sociale en educatieve sector hiertoe:

- tools om taalachterstanden vroeg en effectief tegen te gaan.
- voorkomen van stagnatie en doorstroomproblemen bij kwetsbare kinderen.
- versterking van kwaliteitszorg in een stad met grote sociaaleconomische en culturele diversiteit.
- structurele oplossing voor huidige tekort aan diepgaand geschoold personeel.

Gegeven de regio specifieke omstandigheden, met dalende vve-deelname, achterstanden, taaldrempels en personeelstekorten vormt een masteropleiding Jonge kind in de grootstedelijke regio Amsterdam geen luxe, maar een noodzaak voor toekomstbestendig én inclusief opvoed- en onderwijsbeleid.

⁶⁵ a. Uitgebreidere informatie over het onderzoek, de gebruikte gegevens en analyses is terug te vinden in het Technisch rapport.

b. Kwaliteit voorschoolse educatie. Link: [Kwaliteit voorschoolse educatie | Publicatie | Inspectie van het onderwijs](#)

c. Landelijk Rapport LEA/ vve 2022 en themaverdieping resultaatafspraken. Link: [Landelijk rapport LEA/ vve 2022/2023 | Rapport | Inspectie van het onderwijs](#)

d. Governance van voor- en vroegschoolse educatie in complexe systemen. Link: [Governance van complexe stelsels voor- en vroegschoolse educatie en opvang: veelbelovende governancestrategieën voor een doeltreffende uitvoering van beleid inzake onderwijsgelijkheid in de vroege kinderjaren - Universiteit Maastricht](#)

9. Aansluiting instellingsprofiel

9.1 Master Jonge kind past binnen Instellingsplan Hogeschool IPABO

De titel van het Instellingsplan 2025-2030 van Hogeschool IPABO Amsterdam/Alkmaar⁶⁶ spreekt voor zich, deze luidt: ‘Samen bouwen aan persoonlijk vakmanschap in onderwijs en kinderopvang’. IPABO leidt via diverse opleidingen in het hoger onderwijs professionals op voor het onderwijs en de kinderopvang in Noordwest Nederland. Met zowel onderwijs als onderzoek draagt Hogeschool IPABO bij aan de ontwikkeling van kinderen in deze regio en beschouwt dit als een maatschappelijke opdracht. Wereldwijd onderzoek wijst uit dat een sterke leerkracht of pedagogisch professional in onderwijs aan jonge kinderen hét verschil maakt in de brede ontwikkeling, zowel op korte als op lange termijn. Hoe eerder wordt begonnen met het stimuleren van de ontwikkeling, hoe groter de kans dat voor- en vroegschoolse educatie bijdraagt aan kansengelijkheid.

Hogeschool IPABO hecht grote waarde aan kansengelijkheid en heeft daartoe enkele lectoraten opgericht: het lectoraat Jonge kind⁶⁷ en het lectoraat Kansengelijkheid⁶⁸. IPABO definieert vroegschoolse educatie in dit onderzoek als een speciale aanpak voor leerlingen in groep 1-2 met (risico op) een achterstand in ontwikkeling. De aanpak is gericht op het stimuleren van vaardigheden op het gebied van taal, rekenen, motoriek en het met elkaar omgaan. Voorschoolse educatie is bestemd voor peuters tussen de 2,5 en 4 jaar oud met risico op een ontwikkelingsachterstand. Consultatiebureaus geven de indicatie voor- en vroegschoolse educatie af. Peuters die een indicatie hebben gekregen, noemen we ‘doelgroeppeuters’. Te vaak ontbreekt de doorgaande lijn en samenwerking met de voorschool en is de samenwerking met ouders op te veel scholen niet vanzelfsprekend. De masteropleiding Jonge kind is gekoppeld aan het lectoraat Jonge kind⁶⁹ van Hogeschool IPABO. De focus van het lectoraat ligt op de rol van spelen in onderwijs en educatie aan jonge kinderen tussen 2,5 en 8 jaar. Onderzoek vindt plaats vanuit de vraag hoe pedagogisch medewerkers en leerkrachten de voor- en vroegschoolse ontwikkeling (vve) van jonge kinderen in brede zin kunnen stimuleren door en in spel. Juist Hogeschool IPABO richt zich vanuit haar focus op de ‘I’ op drie benaderingen: inclusie, interlevensbeschouwelijk en impact. Vanuit die waarden richten studenten, docenten, onderzoekers en alumni zich op verbinding te zoeken met de grote diversiteit aan achtergronden en overtuigingen. Deze aspecten zit in het DNA van alle betrokkenen bij Hogeschool IPABO.

Onderwijs en kinderopvang zetten in op het bieden van gelijke kansen aan kinderen en een goede toerusting voor een volwaardige participatie in de maatschappij. Tegelijkertijd bestaat er landelijk zorg over het tekort aan goed opgeleide professionals in het onderwijs en de kinderopvang. Voor het oppakken en aanpakken van deze zorgen en aandachtsgebieden streeft Hogeschool IPABO naar het sturen op drie clusters van speerpunten:

1. Meer professionals van hoge kwaliteit
2. Bouwen aan een duurzame leeromgeving
3. Versterken van identiteit, professionaliteit en cultuur

De beoogde masteropleiding Jonge kind heeft tot doel om impact te maken op meerdere van deze speerpunten.

9.2 Vergelijking met instellingsplannen andere instellingen

De instellingsplannen van de hogescholen en universiteiten in Nederland zijn onderzocht op een pedagogische en/of educatieve focus en doorzocht op de zoektermen *jonge kind* en *kansenongelijkheid*.

⁶⁶ Bijlage 1. Instellingsplan 2025-2030 van Hogeschool IPABO Amsterdam/Alkmaar

⁶⁷ Het lectoraat Jonge kind richt zich op de rol van spelen in onderwijs en educatie aan jonge kinderen tussen 2,5 en 8 jaar. Het lectoraat staat onder leiding van lector [REDACTED] en kent een samenwerking met de VU. Link: [Jonge kind - IPABO](#)

⁶⁸ Het lectoraat Kansengelijkheid heeft als uitgangspunt dat ongelijke machtsrelaties en sociale ongelijkheid bestaan binnen de samenleving, en daardoor ook tussen de betrokkenen in educatieve praktijken van spelend en onderzoekend leren. Het lectoraat staat onder leiding van [REDACTED]. Op dit thema wordt samengewerkt met de UvA. Link: [Kansengelijkheid - IPABO](#)

⁶⁹ Het lectoraat Jonge kind staat onder leiding van lector [REDACTED]. Op het thema jonge kind wordt samengewerkt met de Vrije Universiteit, de Hogeschool van Amsterdam en de Hogeschool Rotterdam. Link lectoraat: [Jonge kind - IPABO](#). Link publicaties A| [REDACTED]: [Publicaties - IPABO](#)

Op basis van deskresearch is geen beschreven ambitie of concreet aanbod gevonden waarop de instellingen zich gaan toeleveren op de voorschoolse en vroege educatie met een bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van het jonge kind (tussen 0 en 8 jaar). Uit analyse van diverse instellingsplannen⁷⁰ blijkt dat meerdere hogescholen en universiteiten expliciet aandacht besteden aan het thema het jonge kind (0–8 jaar). Zo benoemen instellingen als Hogeschool IPABO, Driestar Educatief, Christelijke Hogeschool Ede (CHE), Iselinge Hogeschool, Katholieke Pabo Zwolle (KPZ), Marnix Academie en Thomas More Hogeschool in hun beleidsstukken het belang van onderwijs en pedagogiek voor jonge kinderen. Ook wordt in het strategische plan van de Universiteit Twente verwezen naar het jonge kind in een maatschappelijke context, en benadrukt de Universiteit Utrecht het belang van het onderzoeksprogramma Dynamics of youth, dat (deels) gericht is op deze doelgroep. Deze instellingen erkennen het jonge kind als een specifieke ontwikkelingsfase die vraagt om gespecialiseerde kennis en aanpak in opleiding en praktijk. Dit uit zich onder andere in ambities rondom curriculumontwikkeling, opleidingsprofielen en samenwerking met kinderopvang en het basisonderwijs.

Verzamelde citaten uit de instellingsplannen van ho-instellingen over het jonge kind (0-8 jaar)
Hogeschool IPABO Instellingsplan 2019-2025 Pagina 8: Het jonge kind, het domein van de onderbouw van het basisonderwijs (groepen 1 t/m 3), vraagt om een specifieke benadering die aansluit bij de ontwikkeling van jonge kinderen. Pagina 9: Wij leiden onze studenten op om het jonge kind spelenderwijs te begeleiden in zijn of haar ontwikkeling. Hierbij staat betekenisvol leren centraal. Pagina 12: De opleiding tot specialist jonge kind is een belangrijk speerpunt in onze visie op het curriculum.
Hogeschool Rotterdam Het document heeft een focus op maatschappelijke transitie (zoals energietransitie, digitalisering, gezondheid); onderwijsontwikkeling in het hbo; inclusie, democratisch burgerschap; tekorten in onderwijs, zorg, techniek. Het instellingsplan omvat geen bijzondere focus of concrete aandacht voor basisonderwijs of specifiek het jonge kind.
Driestar Educatief Instellingsplan Pagina 5: We hebben het verlangen dat kinderen en jongeren tot hun bestemming komen, hier op aarde, maar bovenal in het perspectief van de eeuwigheid. Pagina 6: Driestar Educatief wil een gids zijn voor onderwijs- en opvoedingsprofessionals... gericht op de ontwikkeling van het jonge kind, vanuit de christelijke pedagogiek. Pagina 6: Het beroepsprofiel is geformuleerd op expertniveau en helpt de student zich te ontwikkelen tot startende leraar [...] met een doorgaande leerlijn vanaf het jonge kind.
Christelijke Hogeschool Ede (CHE) Instellingsplan-2021-2027 Hoewel het instellingsplan het begrip 'jonge kind' niet expliciet benoemt, blijkt uit de context (opleidingen gericht op educatie, verwijzingen naar basisscholen en pedagogische leerlijnen) dat het thema structureel is verankerd in het onderwijs- en ontwikkelbeleid.
Iselinge Hogeschool Instellingsplan 2022-2027 Pagina 5: In het educatieve werkveld leeft enerzijds de behoefte aan breed inzetbare, flexibele generalisten en anderzijds aan leerkrachten met specialistische kennis over het jonge of het oude kind. Pagina 5: Zo worden steeds meer Integrale Kind Centra opgezet en maken gefuseerde scholen optimaal gebruik van (gedeelde) multifunctionele gebouwen (sport, onderwijs, muziek, opvang).
Katholieke Pabo Zwolle (KPZ) Kwaliteitsafspraken addendum 2026-2031 Pagina 4: KPZ wil studenten bewust maken hoe zij een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving... in het domein Kind en educatie (voor kinderen van 0-14 jaar)... Pagina 4: Met name in de nieuwe opleidingen associate degree Pedagogisch professional kind en educatie (ad PPKE)... waaraan in het werkveld een grote behoefte is.
Marnix Academie Strategisch beleidsplan Pagina 5: We leiden studenten op tot professionals die kinderen de wereld en hun mogelijke bijdragen daaraan laten ontdekken en hen in staat stellen zich te ontwikkelen tot sociale en zelfbewuste wereldburgers die mee vorm willen geven aan een duurzame samenleving.
Thomas More Hogeschool Strategisch verhaal 2020-2030 Pagina 7: Daarbij borgen we een krachtige verankering in het hoger onderwijs en in het onderwijs voor 0-14-jarigen. Pagina 8: We gaan voor professionals die er met hart en ziel zijn voor de doorgaande ontwikkeling van kinderen van 0-14 jaar.
Universiteit Twente 2030 Pagina 3-4: For the curious toddler who wants to know and experience everything. For the caring parents working on a safer, better world for the next generation.
Universiteit Utrecht Strategisch plan 2025 Pagina 19: Daarom hebben we geïnvesteerd in vier grote multidisciplinaire strategische onderzoeksthema's: Dynamics of youth, Institutions for open societies, Life sciences en Pathways to sustainability.

Tabel 22. Overzicht relevante ho-instellingen en de instellingsplannen met standpunten en uitgangspunten ten aanzien van het jonge kind, kansen(on)gelijkheid en in algemene zin gericht op kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs

⁷⁰ Trefwoorden voor de scan van de instellingsplannen zijn: jong kind (0-8); kind (0-14); kansenongelijkheid; kansengelijkheid.

9.3 Conclusie aansluiting master Jonge kind Instellingsplan Hogeschool IPABO

De masteropleiding Jonge kind maakt al jaren deel uit van de plannen van Hogeschool IPABO. Het uitbreiden van het portfolio van IPABO omvat het initiatief om -in samenwerking met andere hogescholen, lectoraten en onderzoeksprogramma's- verantwoordelijkheid te nemen om met de masteropleiding Jonge kind verdiepte expertise aan te bieden aan het werkveld ten aanzien van het jonge kind. De hogeschool beoogt impact te hebben door te sturen op kansengelijkheid vanuit inclusie en in samenspraak met ouders, kinderopvang en basisscholen. Daartoe investeert Hogeschool IPABO in het aantrekken van experts en inzet in onderzoek naar ontwikkeling van het jonge kind. Met deze focus en inzet is Hogeschool IPABO responsief naar overheid, sector en werkveld. Hogeschool IPABO beoogt op deze wijze concreet bij te dragen aan de wensen van het werkveld en de oproep van het ministerie van OCW, om vanuit verdiepte expertise op de werkvloer de kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur te versterken in het begeleiden van het jonge kind op het gebied van de voorschoolse en vroegschoolse educatie. De masteropleiding Jonge kind sluit direct aan op de voorgenomen plannen en ambities zoals verwoord in het Instellingsplan van Hogeschool IPABO.

De masteropleiding Jonge kind is in het geheel overgenomen (aangekocht) en vergelijkbaar met de gezamenlijk ontwikkelde masteropleiding Jonge kind van de Hogeschool Rotterdam. De context is echter gelegen in een ander aandachtsgebied inzake kansen(on)gelijkheid, namelijk de grootstedelijke regio Amsterdam. In de uitvoering van onderwijs en onderzoek in de masteropleiding Jonge kind wordt samengewerkt met Hogeschool Rotterdam en de Hogeschool van Amsterdam.

Onderbouwing van voorgestelde RIO- en ESCED-indeling

10. Voorstel RIO-indeling

Hogeschool IPABO vraagt voor de master Jonge kind de indeling aan in het Onderdeel Onderwijs. Dit is conform de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam (opleidingscode 45296). Het masterprogramma en curriculum van de Hogeschool Rotterdam is aangekocht door Hogeschool IPABO.

Centraal in deze masteropleiding staan de ontwikkeling van het jonge kind binnen het sociale en educatieve domein én de interactie met en van de omgeving rondom het jonge kind teneinde de kansengelijkheid te vergroten.

11. Voorstel ISCED-indeling

Voorstel indeling masteropleiding Jonge kind van Hogeschool IPABO in de ISCED-classificatie:

- **Conform de masteropleiding Jonge kind van Hogeschool Rotterdam.**
- **Onderwijsniveau (ISCED niveau): 7**
Deze masteropleiding Jonge kind biedt een volwaardige mastergraad, wat in ISCED-termen overeenkomt met niveau 7 – het ‘master’s or equivalent’ niveau.
- **Studierichting (ISCED-F fields):**
Voor een pedagogische, praktijkgerichte master zoals de master Jonge kind is de meest passende ISCED-F-code:
- **0112 – Early childhood education**
Deze code geldt voor programma’s die specifiek gericht zijn op het jonge kind, met een focus op pedagogiek en onderwijs aan kinderen van 0–8 jaar (uis.unesco.org)
- **ECTS:** 60 studiepunten, wat past bij een standaard Nederlandstalige professionele master.

Inhoud Bijlagendossier, bronnen en verklaringen

Bijlagendossier bij de aanvraag toets macrodoelmatigheid masteropleiding Jonge kind

Bijlage 01. Instellingsplan 2025-2030 van Hogeschool IPABO Amsterdam/Alkmaar
Bijlage 02. Achtergrondrapport G4, Voorstel tegen kansenongelijkheid, september 2020
Bijlage 03. Beleidsreactie onderzoek Kansen op een goede start. Ministerie van OCW, 24 juni 2025
Bijlage 04. Kansen op een goede start, Onderzoek naar het vergroten van onderwijskansen bij de start in het basisonderwijs, Sardes en SEO, 2024
Bijlage 05. Opleidingsprofiel master Jonge kind, Hogeschool IPABO, 21-6-2025
Bijlage 06. Professionele masterstandaard Vereniging Hogescholen, 2019
Bijlage 07. Voor- en vroegschoolse educatie helpt, mits de kwaliteit goed is. Samenvatting eindrapport pre-COOL onderzoek. Copyright Kohnstamm Instituut, 2022
Bijlage 08. HR-MJK Besluit OCW met CDHO-advies 2022 080++DT SITE. Pag. 7, 9, 13
Bijlage 09. Besluit accreditatie nieuwe opleiding hbo-master M Jonge kind van Hogeschool Rotterdam
Bijlage 10.a. Adhesie-/steunbetuiging van Hogeschool Rotterdam.
Bijlage 10.b. Adhesiebetuigingen van hogescholen regio Noord-Nederland.
Bijlage 10.c. Adhesiebetuigingen van gemeenten regio Noord-Nederland.
Bijlage 11. Overleg Radiant inzake master Jonge kind, beknopte weergave resultaten overleg
Bijlage 12.a. Verwante opleidingen MJK-hbo-wo-analyse-DUO-2024
Bijlage 12.b. DUO-bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-hbo-domein-hbo-2024
Bijlage 12.c. DUO-bewerkt-gediplomeerden-hbo-2024
Bijlage 12.d. DUO-bewerkt-eerstejaars-ingeschrevenen-wo-2024
Bijlage 12.e. DUO-bewerkt-gediplomeerden-wo-2024
Bijlage 13.a. Rapportage Werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO. Periode april-juni, 14-6-2025
Bijlage 13.b. Uitkomsten Werkveldbehoeftepeiling master Jonge kind, IPABO, 14-6-2025
Bijlage 13.c. Testimonials respondenten. Werkveldbehoeftepeiling Master Jonge kind, IPABO. 14-6-2025
Bijlage 14.a. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie Opleidingstype M-onderwijsk.-pedagog.w.
Bijlage 14.b. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie beroep leidster kinderopvang
Bijlage 14.c. AIS tot 2028- Arbeidsmarktinformatieversie beroep leerkracht
Bijlage 15. Kort rapport De kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Inspectie van het Onderwijs (2024)
Bijlage 16. Landelijk rapport LEA/vve 2022/2023 & themaverdieping Resultaatafspraken vroegschoolse educatie, januari 2024. Pag. 2.

Gebruikte bronnen met links

1. Bron m.b.t. gemeente Rotterdam, cijfers 2025. website: <https://www.allecijfers.nl>
2. Bron CBS. Website: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/jongeren>
3. Bron m.b.t. Amsterdam, cijfers 2024. Website: <https://www.onderzoek.amsterdam.nl>
4. Bron CBS. Website: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/jongeren>
5. Website Vereniging Hogescholen. Link: [Vereniging Hogescholen | Sectorale adviescolleges](#)
6. Netwerk van acht hogescholen in het educatieve domein, de Radianthogescholen. Website: <https://www.radianthogescholen.nl/>
7. Bron DUO: https://duo.nl/open_onderwijsdata/hoger-onderwijs/aantal-studenten/inschrijvingen-eerstejaars-hbo.jsp. Geraadpleegd 2-6-2025. Cijfer 2024 bestaat uit 15 vrouwen + <5 mannen.
8. Uitgebreidere informatie over het onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie, de gebruikte gegevens en analyses, is terug te vinden in het Technisch rapport. Link: [Voor- en vroegschoolse educatie | Onderwijssectoren | Inspectie van het onderwijs](#)
9. Bron: Kwaliteit voorschoolse educatie. Link: [Kwaliteit voorschoolse educatie | Publicatie | Inspectie van het onderwijs](#)
10. Bron: Landelijk Rapport LEA/vve 2022 en themaverdieping resultaatafspraken. Link: [Landelijk Rapport LEA/ vve 2022/2023 | Rapport | Inspectie van het onderwijs](#)

11. Bron: Governance van voor- en vroegschoolse educatie in complexe systemen. Link: [Governance van complexe stelsels voor- en vroegschoolse educatie en opvang: veelbelovende governancestrategieën voor een doeltreffende uitvoering van beleid inzake onderwijsgelijkheid in de vroege kinderjaren - Universiteit Maastricht](#)
12. Bron: Landelijk rapport LEA/vve2022/2023 & themaverdieping Resultaatafspraken vroegschoolse educatie. Link: [Landelijk+rapport+LEA+ vve+en+Resultaten+vroegschoolse+educatie+2023+TG.pdf](#)

Verklaringen en verwijzingen naar links

1. Verklaring: EC of ECTS staat voor European credit transfer and accumulation system, de Europese standaard voor de studielast van een opleiding. Eén EC staat voor 28 uur studiebelasting, inclusief contacturen en zelfstudie.
2. PAO staat voor participatief actieonderzoek. Het participatief en ontwerpgericht onderzoek vormen samen de onderzoeksmethodiek in de masteropleiding Jonge kind.
3. Toelichting: Een KLOS of K.L.O.S. is een Kleuterleidster opleiding school die werd ingevoerd met de Kleuteronderwijswet van 1955. Die speciale opleiding tot kleuterleid(st)er, de Kleuterkweek of KLOS, heeft bestaan tot 1985. In dat jaar ging de opleiding, samen met de pedagogische academie (PA) op in de huidige Pedagogische academie voor het basisonderwijs (PABO). Met de Wet op het basisonderwijs (1985) verviel het onderscheid tussen kleuterleidster en onderwijzer. Bron: [Pleidooi voor de kleutervriendelijke school - Stichting Beroepseer](#)
4. Het lectoraat Jonge kind richt zich op de rol van spelen in onderwijs en educatie aan jonge kinderen tussen 2,5 en 8 jaar. Het lectoraat staat onder leiding van lector [REDACTED] en kent een samenwerking met de Vrije Universiteit. Link: [Jonge kind - IPABO](#)
5. Het lectoraat Kansengelijkheid heeft als uitgangspunt dat ongelijke machtsrelaties en sociale ongelijkheid bestaan binnen de samenleving, en daardoor ook tussen de betrokkenen in educatieve praktijken van spelend en onderzoekend leren. Het lectoraat staat onder leiding van [REDACTED]. Link: [Kansengelijkheid - IPABO](#)
6. Het lectoraat Jonge kind staat onder leiding van [REDACTED]. Op het thema jonge kind wordt samengewerkt met de Vrije Universiteit, de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Rotterdam. Link lectoraat: [Jonge kind - IPABO](#). Link publicaties [REDACTED]: [Publicaties - IPABO](#)